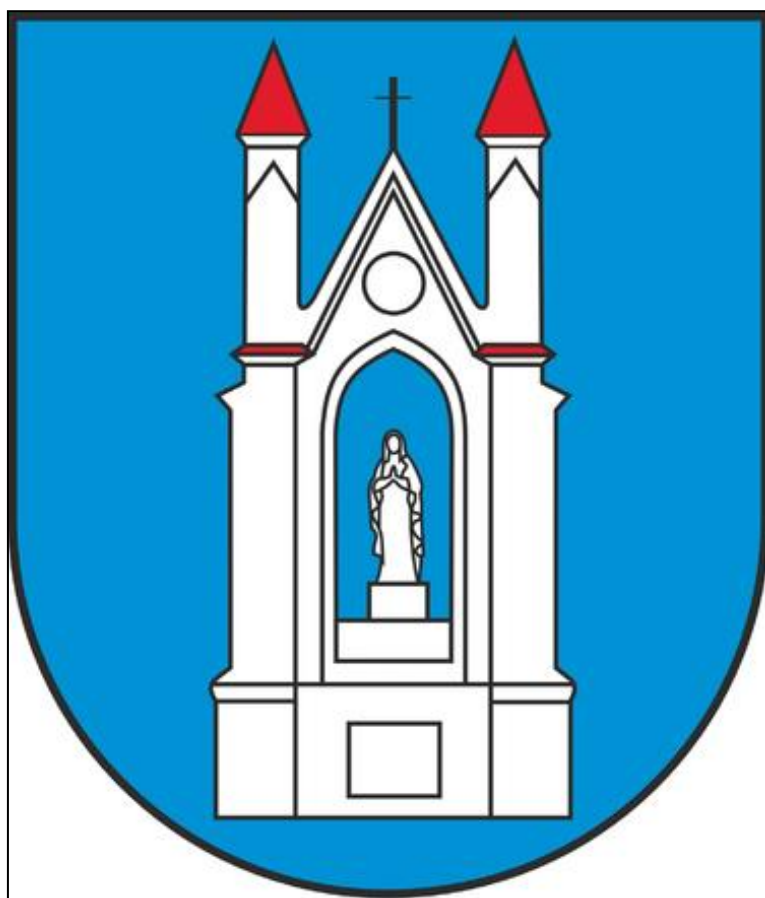

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY LIDZBARK WARMIŃSKI

**Załącznik nr 3 do Uchwały nr/2021
Rady Gminy Lidzbark Warmiński
z dnia 2021r.**

KIERUNKI ROZWOJU PRZESTRZENNEGO

ROK 2021

Spis treści

1. WSTĘP	5
1.1. Podstawa opracowania	5
1.2. Struktura dokumentu	5
Rozdział 2 ROZDZIAŁ I	9
2. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ	9
2.1. Czynniki sprzyjające rozwojowi gminy	9
2.2. Czynniki hamujące rozwój gminy	10
Rozdział 3 ROZDZIAŁ II	11
3. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY	11
3.1. Czynniki rozwoju gminy	12
3.2. Skala rozwoju demograficznego gminy	13
Rozdział 4 ROZDZIAŁ III	14
4. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	14
4.1. Kształtowanie sieci osadniczej	15
5. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY	16
5.1. Ustalenia ogólne dla obszaru gminy.	16
5.2. Kierunki i wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy	18
5.3. Struktura przestrzenna gminy	24
5.3. Podział struktury przestrzeni	25
6. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO	28
6.1. Pomniki przyrody	29
6.2. Obszary Natura 2000	29
6.3. Obszary chronionego krajobrazu	30
6.4. Użytki ekologiczne	31
7. LECZNICTWO UZDROWISKOWE	31
8. ZASADY I KIERUNKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	34
8.1. W odniesieniu do zabytków architektury i zabytków techniki ujętych w rejestrze	34
8.2. W odniesieniu do układów urbanistycznych i ruralistycznych	35
8.3. W odniesieniu do zabytków archeologicznych	35
8.4. W odniesieniu do zabytkowych parków i cmentarzy	35
8.5. W odniesieniu do założeń dworsko – parkowych	36
8.6. W odniesieniu do krajobrazu kulturowego	36
8.7. Obiekty prawnie chronione	36
9. KIERUNKI MODERNIZACJI I ROZBUDOWY UKŁADU TRANSPORTOWEGO GMINY ..	37
9.1. Układ drogowy	37
9.2. Powiązania kolejowe	39
9.3. Szlaki turystyki kołowej, rowerowej, wodnej i pieszej	39
9.4. Kierunki modernizacji i rozbudowy układów infrastruktury technicznej	41
10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO	46
10.1. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym ..	46
10.2. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu	

ponadlokalnym	49
10.3. Elementy i problemy wspólne gminy i miasta Lidzbark Warmiński, zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych	50
11. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.	50
11.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych	51
11.2. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy planu zagospodarowania przestrzennego.	52
12. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO	52
13. KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROLNEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ I ZMIANY UŻYTKOWANIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH	53
13.1. Kierunki kształtowania rolnej przestrzeni produkcyjnej	53
13.2. Kierunki kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej	54
14. ZASADY OCHRONY I UTRZYMANIA RÓWNOWAGI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	55
14.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych	55
14.2. Ochrona powietrza, hałas i klimat akustyczny	59
14.3. Promieniowanie elektromagnetyczne	61
14.4. Ochrona gleby, zagrożenia geologiczne, powodziowe i antropopresja	62
15. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	62
15.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią	62
15.2. Obszary osuwania się mas ziemnych	64
16. OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	64
16.2. Udokumentowane złoża kopalin	64
16.3. Zasoby wód podziemnych	66
16.4. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla	68
16.5. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych	68
17. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTY-WACJI LUB REMEDIACJI	69
18. OBSZARY ZDEGRADOWANE	69
19. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I TERENU OTWARTEGO ORAZ ICH STREF OCHRONNYCH	69
20. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE ..	70
21. ZASADY OKREŚLONE W RAMOWYM STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO	70

Niniejszy tekst jest IV edycją „Studium ...”.

„Studium ...” przyjęte Uchwałą Nr III/7/10 z dnia 15 grudnia 2010 r. Rady Gminy Lidzbark Warmiński:

Zespół autorski

mgr inż. arch. Marek Skurpski

mgr inż. Emilia Gałuszka-Wronka

mgr inż. Maciej Wronka

mgr inż. Michał Romański

zmiana „Studium ...” przyjęta Uchwałą Nr XXV/203/2017 z dnia 31 sierpnia 2017r. Rady Gm. Lidzbark Warmiński

Zespół autorski

mgr inż. Paweł Góra – posiadający dyplom ukończenia studiów wyższych w zakresie gospodarki przestrzennej
mgr Dominika Kowalska – oprac. prognozy oddziaływania na środowisko i opracowania ekofizjograficznego.

Zarządzenie Zastępcze Wojewody Warmińsko – Mazurskiego nr IGR- I.742.117.35.2018 z dnia 17 kwietnia 2019 r.

w sprawie wprowadzenia obszarów udokumentowanych złóż kopalin do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lidzbark Warmiński.

„Studium ...” w trakcie opracowania w 2020 r

Zespół autorski:

mgr Dagmara Kownacka – uprawnienia do planowania przestrzennego art. 5, pkt 3 i 5 ustawy o pizp.

mgr arch. kraj. Dominik Mikirowicz – uprawnienia do planowania przestrzennego art. 5, pkt 4 i 5 ustawy o pizp.

mgr Michał Polański

mgr inż. Monika Skoczyńska – uprawnienia do planowania przestrzennego art. 5, pkt 4

1. WSTĘP

1.1. Podstawa opracowania

Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 z późn. zm.) stanowiąca, iż Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego jest podstawowym instrumentem Wójta i Rady Gminy, służącym do prowadzenia polityki przestrzennej w długim okresie perspektywicznym. Studium nie jest przepisem gminnym stanowiącym podstawę do podejmowania decyzji administracyjnych, lecz jest tzw. „aktem kierownictwa wewnętrznego”, obowiązującym władze gminy i podstawą do prowadzenia polityki w tym zakresie.

- I edycja „Studium ...” przyjęta Uchwałą Nr III/7/10 Rady Gm. Lidzbark Warmiński z dnia 15 grudnia 2010 r.;
- II edycja zmiana „Studium ...” przyjęta Uchwałą Nr XXV/203/2017 Rady Gm. Lidzbark Warmiński z dn. 31 sierpnia 2017r.
- III edycja zmiana studium ...” Zarządzenie Zastępcze Wojewody Warmińsko – Mazurskiego nr IGR-I.742.117.35.2018 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzenia obszarów udokumentowanych złóż kopalin do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Lidzbark Warmiński.

IV edycja (obecna) „Studium ...”:

Podstawą opracowania IV edycji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński” stanowi Uchwała Nr XIII/104/2019 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dnia 19 grudnia 2019 r., w sprawie przystąpienia do sporządzenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Lidzbark Warmiński dla całego obszaru gminy zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. z późniejszymi zm. (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 741) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. 2004 nr 118 poz. 1233).

1.2. Struktura dokumentu

Opracowanie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lidzbark Warmiński, zwane w dalszej części dokumentu „Studium ...”, jest wypełnieniem ustawowego obowiązku określenia polityki przestrzennej, w tym zasad zagospodarowania przestrzennego terenu gminy. Zgodnie z art. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, opracowanie studium jest zadaniem własnym gminy, realizowanym przez Wójta gminy na mocy ustawy o samorządzie gminnym.

Formalny zakres i tryb pracy nad Studium określają art. 9, 10, 11 i 12 Ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z późniejszymi zmianami (tekst jednolity Dz. U. 2021 poz. 741 z późn. zm.).

Studium jako dokument planistyczny sporządzony dla obszaru całej gminy, mimo że nie jest aktem prawa miejscowego, jest jednym z ważniejszych dokumentów określających kierunki polityki przestrzennej gminy. Treść dokumentu jest swoistym rodzajem deklaracji i zobowiązań władzy lokalnej do konsekwentnej realizacji przyjętej w nim polityki przestrzennej.

Podstawą formułowania kierunków i celów zagospodarowania przestrzennego gminy są zidentyfikowane

główne problemy obszaru tj. potencjałów tkwiących w gminie, służących rozwojowi obszaru oraz niekorzystnych zjawisk ograniczających lub wpływających hamująco na rozwój przestrzenny gminy.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Lidzbark Warmiński składa się z:

- **„Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Lidzbark Warmiński. Uwarunkowania rozwoju” – załącznik nr 1 (tekst) i załącznik nr 2 (rysunek w skali 1:25 000) do uchwały Rady Gminy Lidzbark Warmiński.**
- **„Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Lidzbark Warmiński. Kierunki zagospodarowania przestrzennego” – załącznik nr 3 (tekst) i załącznik nr 4 (rysunek w skali 1:25 000) do uchwały Rady Gminy Lidzbark Warmiński.**

CZĘŚĆ I – stanowi:

- a) tekst „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Lidzbark Warmiński; Uwarunkowania rozwoju” - załącznik nr 1 do uchwały,
- b) Rysunek nr 1 - załącznik nr 2 do uchwały, stanowi mapa w skali 1: 25000 „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Lidzbark Warmiński - Uwarunkowania”, na której znajduje się obecny stan zagospodarowania terenu gminy, obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych oraz rejestracja ponadlokalnych celów publicznych wynikających z realizowanych zadań przez jednostki ponadlokalne.

CZĘŚĆ II – stanowi:

- c) tekst „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Lidzbark Warmiński. Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego” poprzedzony syntezą uwarunkowań - załącznik nr 3 do uchwały,
- d) Rysunek 2 - załącznik nr 4 do uchwały, stanowi mapa w skali 1: 25000 „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lidzbark Warmiński - Kierunki Zagospodarowania Przestrzennego”, gdzie na tle uwarunkowań oraz stref ochronnych wynikających z przepisów odrębnych wskazano tereny predysponowane pod różne przeznaczenie.

W studium (zgodnie z art. 10. ust. 1. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym) w CZĘŚCI I (załącznik nr 1 do uchwały) uwzględniono uwarunkowania wynikające z:

- 1) dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu;
- 2) stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony;
- 2a) diagnozy, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy;
- 3) stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego;
- 4) stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 5) warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony ich zdrowia;
- 6) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 7) potrzeb i możliwości rozwoju gminy;
- 8) stanu prawnego gruntów;

- 9) występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych;
- 10) występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- 11) występowania udokumentowanych złóż kopalin,
- 12) występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych;
- 13) stanu systemów komunikacji i infrastruktury technicznej,
- 14) zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- 15) wymagań dotyczących ochrony powodziowej,
- 16) wzięto pod uwagę wnioski wynikające z opracowań wyższego rzędu, które są podstawą formułowania celów strategicznych kierunku rozwoju gminy.

Załącznik nr 3 łącznie z załącznikiem nr 4 stanowi przyjętą przez gminę politykę dotyczącą kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Część II, podstawowa stanowiąca o kierunkach zagospodarowania przestrzennego składa się z trzech rozdziałów.

W Rozdziale I, zawarta została synteza uwarunkowań, gdzie przedstawiono uwarunkowania w odniesieniu do zagospodarowania przestrzennego obszaru wynikające z uwarunkowań zewnętrznych, takich jak położenie geograficzne, położenie w stosunku do głównych ośrodków miejskich, dostępność do zewnętrznego układu transportowego a także wynikających z planów, programów i polityk regionalnych i krajowych, wnioski wojewody, marszałka, starosty, wytyczne dla obszaru z planu zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego, kierunków polityki zagospodarowania kraju oraz umów unijnych i międzynarodowych.

Uwarunkowania wewnętrzne to wewnętrzny potencjał gminy, wynikający z bogactwa przyrody, zabytków kultury, potencjału ludzkiego, ukształtowanej sieci osadniczej, dostępu do infrastruktury technicznej itp. Uwarunkowania wewnętrzne uporządkowano w odniesieniu do uwarunkowań wynikających z zagospodarowania i uzbrojenia terenu.

W Rozdziale II określone zostały cele strategiczne rozwoju gminy, w tym cel generalny i cele cząstkowe. Cele cząstkowe zostały podzielone na: cele przyrodnicze, cele kulturowe, cele społeczno – ekonomiczne, cele strukturalno – przestrzenne, cele techniczno – infrastrukturalne oraz czynniki społeczne i cele związane z poprawą bezpieczeństwa. Do każdego z celów przypisane zostały predyspozycje obszaru i ich potrzeby.

Szczególną uwagę poświęcono ochronie obszarów rolnych o wysokich klasach bonitacyjnych oraz wykorzystanie ich zgodnie z predyspozycją do produkcji rolnej i zwierzęcej.

W Rozdziale III określono:

- 1) kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy;
- 2) obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu w tym krajobrazu kulturowego;
- 3) obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- 4) kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- 5) obszary, na których będą rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- 6) obszary, na których rozmieszczone inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa;

- 7) obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych;
- 8) obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- 9) kierunki i zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- 10) obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych;
- 11) obiekty oraz obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- 12) obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub mediacji;
- 13) obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu;
- 14) granice terenu zamkniętego i jego strefy ochronnej, w tym stref ochronnych wynikających z decyzji lokalizacyjnych wydanych przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa;

Na obszarze gminy nie występuje oraz nie przewiduje się:

- 1) Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412, z późn. zm.);
- 2) obszary zdegradowane;
- 3) obszarów, na których przewiduje się lokalizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Rozdział 2 ROZDZIAŁ I

2. SYNTEZA UWARUNKOWAŃ

2.1. Czynniki sprzyjające rozwojowi gminy

2.1.1. Czynniki zewnętrzne sprzyjające rozwojowi gminy

Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z czynników niezależnych od gminy takich jak: położenie geograficzne, uwarunkowania systemowe oraz uwarunkowania wynikające z koncepcji zagospodarowania kraju na obszarze województwa, powiatu stymulujących rozwój, których wykorzystanie jest podstawą rozwoju gminy.

- 1) Położenie komunikacyjne, na skrzyżowaniu dróg międzynarodowych i wojewódzkich w sąsiedztwie przejścia granicznego z Obwodem Kaliningradzkim;
- 2) Położenie na obrzeżach miasta Lidzbark Warmiński będącego miastem powiatowym z bogatą ofertą usług administracyjnych, szkolnictwa ponadpodstawowego oraz kultury i turystyki;
- 3) Wyznaczenie międzynarodowego szlaku rowerowego dla „polski północno – wschodniej Green Velo” oraz międzyregionalnego szlaku kopernikowskiego;
- 4) Funkcja województwa warmińsko – mazurskiego wspomagająca turystykę regionalną;
- 5) Rozwój strefy podmiejskiej na terenie Gminy poprzez suburbanizację Lidzbarka Warmińskiego;
- 6) Bogate zasoby geologiczne wód termalnych i utworzenie strefy uzdrowiskowej na terenie miasta i gminy;
- 7) Wzrost zapotrzebowania na aktywne formy wypoczynku;
- 8) Pojawienie się możliwości stworzenia w oparciu o funkcję uzdrowiskową usług dla starzejącego się społeczeństwa;
- 9) Możliwość korzystania ze środków pomocowych Unii Europejskiej;

2.1.2. Czynniki wewnętrzne sprzyjające rozwojowi gminy

Uwarunkowania wewnętrzne wynikające z zasobów, zjawisk, mechanizmów i procesów zachodzących na obszarze Gminy Lidzbark Warmiński stymulujących rozwój, których wykorzystanie jest podstawą rozwoju gminy.

- 1) Bogate i czyste środowisko przyrodnicze;
- 2) Bogactwo przyrodniczo krajobrazowe w postaci lasów i jezior;
- 3) Wytyczone szlaki rowerowe powiatowe oraz gminne;
- 4) Zasoby ludzkie wysokiej jakości do wykorzystania;
- 5) Bogactwo kulturowe i etniczne Warmii;
- 6) Rozwoju strefy podmiejskiej na terenie Gminy;
- 7) Dobre gleby oraz sprzyjające warunki do rozwoju rolnictwa oraz utworzenia na terenie gminy przetwórci pól rolnych i zwierzęcych;
- 8) Czyste środowisko sprzyjające produkcji ekologicznej żywności pochodzenia roślinnego i zwierzęcego.

2.2. Czynniki hamujące rozwój gminy

2.2.1. Uwarunkowanie zewnętrzne hamujących rozwój

- 1) Ograniczenie ruchu granicznego z Rosją, w tym ograniczenie handlu międzynarodowego;
- 2) Zły stan dróg powiatowych, utrudniający komunikację samochodową;
- 3) Brak połączeń komunikacji pasażerskiej poprzez zawieszenie linii autobusowych i kolejowych;
- 4) Niski poziom opieki zdrowotnej na terenie Gminy.

2.2.2. Uwarunkowanie wewnętrzne hamujących stymulujące rozwój

- 1) Niewystarczające dochody Gminy - niski % wydatków inwestycyjnych w budżecie Gminy co uniemożliwia wykorzystanie środków z UE;
- 2) Niedostateczny stan infrastruktury techniczno - środowiskowej;
- 3) Zły stan dróg gminnych, utrudniający komunikację samochodową;
- 4) Niski poziom zaspokojenia potrzeb mieszkańców w zakresie budownictwa komunalnego;
- 5) Ograniczona dostępność infrastruktury rekreacyjno - wypoczynkowej;
- 6) Zbyt mało przygotowanych terenów pod budownictwo inwestycyjne;
- 7) Odpływ wykwalifikowanej kadry - atrakcyjniejsze oferty pracy poza regionem dla wykształconej młodzieży.

Rozdział 3 ROZDZIAŁ II

3. CELE STRATEGICZNE ROZWOJU GMINY

Istotna poprawa poziomu zamieszkania na terenach wiejskich oraz poprawa stanu środowiska i praktyczne wdrożenie przepisów i standardów ekologicznych funkcjonujących w Unii Europejskiej, przepisów konwencji międzynarodowych, regionalnych i globalnych, ustaleń umów dwustronnych z państwami sąsiadującymi, a także dalsze wzmocnienie instytucjonalne umożliwiające skuteczną realizację perspektywicznej strategii zrównoważonego rozwoju.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego jest zgodne z podstawowym dokumentem dla Gminy Lidzbark Warmiński - Strategią Rozwoju Gminy Lidzbark Warmiński, a także z innymi programami rozwoju zatwierdzonymi przez Radę Gminy. Strategia Rozwoju Gminy Lidzbark Warmiński swym zasięgiem tematycznym obejmuje zagadnienia dotyczące wszystkich sfer życia, w tym sfery przyrodniczej, przestrzennej, społecznej i gospodarczej.

Dokumenty i programy dotyczące rozwoju gminy powinny być zgodne z założeniami Strategii Rozwoju Gminy Lidzbark Warmiński. Strategia przedstawia wizję Władz Gminy na przyszłościowy rozwój społeczno – gospodarczy gminy Lidzbark Warmiński -**ma to być rozwój zrównoważony**

**HARMONIJNY, ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ STRUKTURY PRZESTRZENNEJ GMINY,
WYKORZYSTUJĄCY WALORY PRZYRODNICZE, KULTUROWE I KRAJOBRAZOWE
DO BUDOWANIA JEJ TOŻSAMOŚCI ORAZ ZAPEWNIAJĄCY
SUKCESYWNY WZROST JAKOŚCI ŻYCIA, PRACY I WYPOCZYNKU**

**Gmina Lidzbark Warmiński atrakcyjnym miejscem zamieszkania
oferującym wysoką jakość życia, w oparciu o turystykę i zasoby przyrodnicze,
wykorzystująca i wspierająca rozwój subregionu olsztyńskiego**

Tak sformułowane cele realizowane będą przez:

- 1) Ochronę środowiska naturalnego (poprawę środowiska przyrodniczego gminy Lidzbark Warmiński);
- 2) Poprawę stanu zdrowia mieszkańców gminy;
- 3) Poprawę bezpieczeństwa publicznego;
- 4) Zmniejszenie bezrobocia wśród mieszkańców gminy przez promowanie lokalnej działalności gospodarczej, uruchamianie nowych dziedzin gospodarki gminy (np. turystyka, agroturystyka, usługi itp.),
- 5) Rozwój lecznictwa i usług zdrowotnych związanych z wprowadzeniem obszarów ochrony uzdrowiskowej;
- 6) Działalność wydobywcza w zakresie kopalin
- 7) Doskonalenie systemu i skuteczności pracy pomocy społecznej;
- 8) Uzyskanie przez gminę stabilności gospodarczej;
- 9) Realizację inwestycji zapewniających odpowiednią infrastrukturę techniczną dla poszczególnych miejscowości gminy;

- 10) Restrukturyzację systemu gospodarki gminnej przez doskonalenie funkcji usługowych;
- 11) Usprawnienie sposobów zarządzania gminą;
- 12) Zniesienie barier rozwoju miejscowości w postaci utrudnionej dostępności komunikacyjnej (zbiorowa komunikacja publiczna) różnych części gminy, rozwój infrastruktury technicznej, modernizacja dróg i chodników.

Wizja, misja i cele strategii winny być realizowane w ramach Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Lidzbark Warmiński.

3.1. Czynniki rozwoju gminy

Czynnikami rozwoju gminy Lidzbark Warmiński:

Wdrażanie zasad idei zrównoważonego rozwoju z pełnym poszanowaniem elementów przyrodniczych i krajobrazu wizualnego.

- 1) Dobrze rozwinięta sieć osadnicza na terenie gminy oraz dobry dostęp komunikacyjny do ośrodka usług ponadpodstawowych w mieście Lidzbark Warmiński.
- 2) Poprawa dostępności usług medycznych i kulturalnych.
- 3) Dostosowanie procesów przekształceń struktury przestrzennej do zasad zrównoważonego rozwoju, uwzględniającego zachowanie wysokich reżimów ekologicznych i stopniową rewaloryzację krajobrazu kulturowego.
- 4) Przygotowanie terenów rozwojowych dla rozwoju budownictwa mieszkaniowego, usługowego i produkcyjnego poprzez sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- 5) Rolnictwo zgodnie z predyspozycjami lokalnymi gruntów.
- 6) Wszelkiego rodzaju usługi i produkcja lokalna oraz usługi okołorolnicze, a także usługi uzupełniające rolnictwo jako działalność podstawowa (obsługa turystyki, agroturystyka i inne).
- 7) Dynamiczny rozwój na obszarach wiejskich, szczególnie w zakresie przetwórstwa produktów rolnych, różnych form działalności gospodarczej tzw. „małej przedsiębiorczości”
- 8) Podniesienie aktywności społecznej wyrażającej się ilością zarejestrowanych podmiotów gospodarczych poprzez gospodarczą aktywizację gminy, przygotowanie terenów pod funkcję produkcyjną, magazynową, usługową.
- 9) Produkcja oparta na surowcach lokalnych, w tym działalność wydobywcza w zakresie kopalin kruszywa naturalnego.
- 10) Usługi turystyczne, w tym rozwój usług zdrowotnych związanych z wprowadzeniem obszarów ochrony uzdrowiskowej.
- 11) Tworzenie warunków dla rozwoju różnych form turystyki wodnej i lądowej.
- 12) Aktywna promocja wybitnych walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych gminy na polskim i europejskim rynku turystycznym.
- 13) Popularyzacja walorów przyrodniczych i kulturowych oraz skuteczna ochrona i wyeksponowanie unikatowych walorów środowiska przyrodniczego jako potencjalnego czynnika rozwoju turystyki, ekoturystyki i agroturystyki, ochrona potencjału agroekologicznego gminy.

- 14) Dążenie do zachowania ładu przestrzennego w rozwoju osadnictwa i lokalizacji elementów zagospodarowania przestrzennego.
- 15) Porządkowanie i estetyzacja obszaru gminy, szczególnie jednostek osadniczych o walorach krajobrazowych i kulturowych, mogących stanowić podstawę rozwoju.
- 16) Poprawa architektury zabudowy mieszkaniowej.
- 17) Określenie ważności działań w ochronie środowiska, a tym samym określenie kolejności: zapobieganie, oczyszczanie, recykling, składowanie.
- 18) Ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych regionu.
- 19) Poprawa dostępności usług medycznych i kulturalnych.
- 20) Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy.
- 21) Wprowadzenie efektywnego systemu oczyszczania ścieków.
- 22) Dobrze funkcjonujące systemy zaopatrzenia miejscowości gminnych w energię elektryczną, w tym budowa sieci elektroenergetycznych oraz budowli i urządzeń z nimi związanych obsługujących zaopatrzenie obszaru w energię elektryczną, budowa nowych i utrzymanie istniejących sieci tranzytowych o wysokiej mocy.
- 23) Budowa budowli i urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, w tym farmy: elektrownie wodne, elektrownie wiatrowe, fotowoltaiczne, biogazownie itp. (na terenach oznaczonych na rysunku „Kierunki ...” załącznik nr 4).
- 24) Dobrze rozwinięta sieć telefonii przewodowej i bezprzewodowej, w tym budowa linii, urządzeń i budowli z nią związanych dla zaopatrzenia terenów gminy, budowa linii przesyłowych tranzytowych, w tym szerokopasmowej oraz urządzeń i budowli z nią związanych, budowa masztów telefonii komórkowej zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.2. Skala rozwoju demograficznego gminy

Od roku 2005 do 2017 roku ludność gminy Lidzbark Warmiński sukcesywnie maleje, w roku 2010 wg GUS wynosiła 7038 mieszkańców a w roku 2017 – 6822 mieszkańców.

Z przeprowadzonych prognoz wynika, że ludność gminy zmniejsza się, stąd wnioskuje się, że na przestrzeni 30 lat ludność zamieszkująca gminę zmniejszy się. Ponieważ trendy, jakie obecnie zauważamy, to realizacja zabudowy mieszkaniowej na terenach pozamiejskich. Przyjmując, że ilość ludności wiejskiej sukcesywnie się zmniejsza, natomiast ludność mieszkająca w mieście przenosi się na tereny podmiejskie przyjmuje się dla celów planistycznych, uwzględniając skalę błędu prognozy, liczbę mieszkańców na rok 2050 ca 7000 osób.

Dla potrzeb prognozowania usług i miejsc pracy należy przede wszystkim uwzględnić postępujący proces starzenia się społeczności oraz dominujący udział wieku produkcyjnego wśród mieszkańców gminy. Takie procesy wymuszają na władzach samorządowych dostosowanie podejmowanych decyzji do zachodzących zmian ludnościowych. Działania te zapewnić powinny zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy Gminy. Należy jednak mieć świadomość, iż w obecnej sytuacji rynku pracy i nieznaczonej dynamice zmian demograficznych, lokalizacja na terenie gminy nawet jednego atrakcyjnego o dużym zatrudnieniu zakładu produkcyjnego może doprowadzić do dezaktualizacji powyższej prognozy.

Rozdział 4 ROZDZIAŁ III

4. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

Priorytetem w rozwoju gminy jest wykorzystanie czynników sprzyjających rozwojowi gminy, w tym jej położenia, walorów krajobrazowych, przyrodniczych, kulturowych, technicznych przy jednoczesnym zachowaniu ładu przestrzennego i oczekiwań społecznych.

Przeznaczenie nowych terenów rozwojowych dla funkcji mieszkaniowej, gospodarczej szeroko pojętej i rekreacyjnej przy jak najmniejszych nakładach finansowych oraz zachowaniu ładu przestrzennego, w zgodzie z ochroną zabytków i ochroną przyrody z wykorzystaniem potencjału gospodarczego i naturalnego. Dla realizacji tego założenia ustala się następujące działania:

- 1) Tworzenie sprzyjających warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej w tym usług, rzemiosła i produkcji na potrzeby wsi w ramach istniejącej zabudowy lub na jej obrzeżach zgodnie z przepisami odrębnymi.
- 2) Stabilizacja wiejskich jednostek osadniczych poprzez zatrzymanie odpływu ludności wskutek rozwoju miejsc pracy (usługi około uzdrowiskowe, otoczenie rolnictwa – obsługa, przetwórstwo rolne, agroturystyka bazująca na wykorzystaniu walorów kulturowych i przyrodniczych) w miejscu zamieszkania lub w zasięgu dojazdu do miejsca pracy.
- 3) Tworzenie warunków dla rozwoju nowych terenów budowlanych niezbędnych dla zabezpieczenia tworzącej się strefy podmiejskiej. Realizacja nowych zespołów zabudowy winna być poprzedzona ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
- 4) Tworzenie warunków dla lokalizacji inwestycji wykorzystujących walory położenia w korytarzach transportowych (właściwa promocja – ułatwienia i zachęty ekonomiczne, dobra i właściwie upowszechniana informacja).
- 5) Wspieraniu turystyki poprzez:
 - a) wykorzystanie predyspozycji obszaru, w tym walorów przyrodniczych i kulturowych;
 - b) wykorzystanie strefy uzdrowiskowej dla funkcji usług zdrowotnych (bazy hotelowej, pensjonatów itp.);
 - c) wspieranie rozwoju agroturystyki na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.
- 6) Tworzeniu warunków dla lokalizacji inwestycji wykorzystujących energię odnawialną dla zaspokojenia potrzeb energetycznych gminy i regionu.
- 7) Harmonizowaniu rozwoju osadnictwa z uwarunkowaniami wynikającymi z potrzeby ochrony walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.

Podstawą atrakcyjności gminy jest jej położenie w otoczeniu ponad 16 000 tysięcznego miasta Lidzbarka Warmińskiego oraz przy głównych trasach komunikacyjnych i w niewielkiej odległości przejścia granicznego w Bezledach oraz aglomeracji olsztyńskiej.

W gminie obserwuje się tendencję tworzenia nowych terenów budowlanych na obszarach wiejskich, które stają się noclegownią dla miasta. Na terenach wiejskich następuje tzw. semiurbanizacja, która powoduje zwiększenie dojeżdżających do pracy do miasta oraz powstawania nowych usług na wsi obsługujących mieszkańców.

Semiurbanizacja obejmuje miejscowości Wielochowo, Lauda oraz Markajmy. Zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkalnictwa jednorodzinnego jest dość duże. Jeżeli utrzymają się obecne tendencje należy się spodziewać zapotrzebowania na ok. 500 nowych działek budowlanych pod tą funkcję.

4.1 Kształtowanie sieci osadniczej

Przy kształtowaniu sieci osadniczej należy zapobiegać dekoncentracji osadnictwa. Zabudowę należy lokalizować w pierwszym rzędzie, jako uzupełnianie zabudowy istniejącej (zabudowa plombowa) oraz jako przestrzenne uzupełnienie jednostki osadniczej (przestrzenny rozwój jednostki). Polityka taka ma na celu utrzymanie ładu przestrzennego, ochronę gruntów rolnych, zapewnienie dla terenów inwestycji gminnych w postaci dróg, sieci uzbrojenia technicznego oraz ochronę środowiska.

Zabudowa na innych terenach powinna wynikać z potrzeb gospodarczych i technologicznych rolnictwa i innej działalności gospodarczej (np. tworzenie gospodarstw farmerskich, agroturystycznych, wynikać ze specyfiki gospodarki rolnej oraz rozwoju funkcji przemysłowo-składowych, rzemiosła, usług itd.), należy przy tym uwzględnić rachunek ekonomiczny. Głównymi rejonami rozwoju sieci osadniczej winny być miejscowości o dużym potencjale rozwojowym.

Dość dobre gleby i znaczna powierzchnia użytków zielonych predestynują gminę do rozwoju gospodarki rolnej, w tym szczególnie hodowli bydła.

Bardzo istotne znaczenie mają obszary rozmieszczenia udokumentowanych złóż kopalin, w związku z czym może wzrosnąć działalność wydobywcza w tym zakresie.

Rozwój funkcji rekreacyjnej i turystycznej skupiać się będzie głównie w części południowo – wschodniej gminy w rejonie jezior: Symsar i Blanki oraz na północ od Lidzbarka Warmińskiego w rejonie jeziora Wielochowskiego. Na tych terenach pierwszeństwo przed lokalizacją domów letniskowych mają obiekty obsługujące ruch turystyczny. Na pozostałym terenie, dość dobrze skomunikowanym, dobre warunki do rozwoju będą miały gospodarstwa agroturystyczne. Rozwój ruchu turystycznego może być znaczny w związku z wprowadzeniem na terenie miasta i gminy Lidzbark Warmiński obszarów ochrony uzdrowiskowej.

Intensywność wykorzystania terenów pod nową zabudowę określą plany zagospodarowania przestrzennego. Określą też sposób dostosowania lokalizacji nowej zabudowy do uwarunkowań terenowych (do sąsiedztwa z zabudową istniejącą i obszarów miejskich, terenów objętych ochroną przyrodniczą, w sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych) w celu utrzymania ładu przestrzennego.

Turystyczne zagospodarowanie szlaków pieszych, rowerowych i wodnych omówiono przy układzie transportowym gminy i turystyce.

4.2.1. Sieć osadnicza

Gmina Lidzbark Warmiński obejmuje 40 sołectw, w których położonych jest 55 miejscowości, do największych miejscowości należą:

- Rogóż,
- Kraszewo,
- Łaniewo,
- Runowo,
- Miłogórze.

Szczególą rolę mają miejscowości, leżące w pobliżu miasta Lidzbark Warmiński takie jak: Pilnik, Markajmy,

Medyny, Łaniewo, Łabno i Wielochowo, które posiadają korzystne warunki przestrzenne do rozwoju funkcji mieszkaniowej.

Sprzyjające warunki lokalizacyjne i komunikacyjne dla funkcji osadniczych posiadają jednostki osadnicze, w pobliżu miasta Lidzbarka Warmińskiego, Pilnik, Markajmy, Redy, Koniewo, Marków oraz Miłogórze, Kraszewo, Łaniewo i Rogóż.

Dla obsługi gminy wykształcić się winny jednostki sieci osadniczej wspomagające obsługę mieszkańców gminy w podstawowe usługi administracyjne, oświatowe, zdrowotne i kulturowe wspomagane usługami handlu. Do nich należą:

Runowo,
Rogoż,
Babiak,
Kraszewo.

W tych miejscowościach dopuszcza się lokalizację usług i produkcji innych niż rolnicze, wykorzystujące zabudowę produkcyjną po byłych pegeerach.

5. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY

5.1. Ustalenia ogólne dla obszaru gminy.

1) Główny rozwój gminy stanowi:

- a) turystyka uzdrowiskowa realizowana w strefie uzdrowiskowej oparta na walorach uzdrowiskowych, przyrodniczo krajobrazowych i kulturowych,
- b) rolnictwo oparte na glebach bardzo dobrych i dobrych, które zajmują większość obszaru gminy, duży udział gruntów rolnych i czystego środowiska jest podstawą prowadzenia gospodarki rolnej w tym ekologicznej, bezpośrednio związane z rolnictwem są wsie, które stanowią bazę mieszkaniowo – produkcyjną.

2) Rozwój funkcji mieszkaniowej oraz aktywności społeczno – gospodarczej w postaci usług i produkcji odbywał się będzie w sąsiedztwie miasta Lidzbark Warmiński oraz wzdłuż komunikacji drogowej szczególnie krajowej i wojewódzkiej istniejącej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz w miejscowościach Runowo, Rogoż, Kraszewo i Babiak. Obsługa komunikacyjna terenów wskazanych pod zabudowę wzdłuż dróg klasy głównej, głównej ruchu pospiesznego i klasy zbiorczej odbywać się musi poprzez drogi niższej kategorii, realizowane dla tej zabudowy poza pasem drogowym drogi wyższej kategorii.

3) Produkcja energii za źródeł odnawialnych.

Ustalenia ogólne dla wybranych funkcji opisane zostały niżej.

5.1.1. Kierunki rozwoju zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo – usługowej, rolniczej, usługowej, produkcyjnej i przemysłowej.

- Zabudowa mieszkaniowa w pierwszej kolejności powinna być lokalizowana na terenie zwartej zabudowy wsi, stanowiąc jej uzupełnienie oraz w sąsiedztwie terenów zabudowanych jako dopełnienie istniejących układów osadniczych.

- Dopuszcza się w ramach przekształceń wprowadzenie na obszary produkcji rolnej innych funkcji, np. usługowej, przemysłowej, magazynowo – składowej; zakaz możliwości wprowadzania funkcji mieszkaniowych.
- Zabudowa powinna rozwiązaniami architektonicznymi nawiązywać do skali i formy architektury regionalnej występującej na danym terenie.
- Zaleca się wspieranie działań mających na celu odtworzenie dawnych układów ruralistycznych z wykorzystaniem istniejących historycznych założeń.
- W celu zapewnienia separacji przestrzennej terenów zabudowy mieszkaniowej od terenów zabudowy produkcyjnej ustala się wydzielenie terenów zieleni izolacyjnej (średniej i wysokopiennej, w tym 50% zimozielonej o szerokości min. 5m). Odległość od sieci i urządzeń elektroenergetycznych i ciepłowniczych zgodnie z przepisami odrębnymi i PN. -
- W celu zapewnienia bezpieczeństwa ustala się lokalizowanie i funkcjonowanie obiektów kwalifikujących się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (lub innych obiektów o charakterze uciążliwym) powinno odbywać się przy zapewnieniu takiego ich usytuowania oraz z zastosowaniem takich rozwiązań technicznych, technologicznych lub organizacyjnych, które zapewnią:
 - a) nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej jak również rozproszonej;
 - b) brak zagrożeń dla jakości płodów rolnych, sadowniczych lub ogrodniczych (w szczególności uprawianych z docelowym przeznaczeniem do spożycia ludzi) na pobliskich terenach.
 - c) z dala od zwartej zabudowy mieszkaniowej lub i z zastosowaniem rozwiązań technicznych, technologicznych, w tym organizacyjnych zapewniających nierozprzestrzenianie się czynników uciążliwych na okoliczne tereny zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi.
- Zakaz możliwości wprowadzania funkcji mieszkaniowych na terenach zabudowy przemysłowej, produkcyjnej i usługowej, bądź zabudowy mieszanej.
- Wprowadza się ograniczenia zabudowy mieszkaniowej, jak również ograniczenia lokalizacji ujęć wody oraz obiektów związanych z produkcją i przechowywaniem żywności w strefach istniejących cmentarzy (w miejscowościach: Rogoź, Kłębowo, Blanki, Kraszewo, Kochanówka, Nowosady, Ignalin, Runowo, Babiak) wynikającej z przepisów szczególnych. Należy przestrzegać obowiązujących zasad zabudowy i zagospodarowania terenów sąsiednich z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych określających wymagania, jakim pod względem sanitarnym powinny odpowiadać tereny cmentarzy.
- Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, występującej z prawdopodobieństwem $p=1\%$ obowiązuje zakaz zabudowy mieszkaniowej, produkcyjnej, przemysłowej, składowej, usługowej itp.

5.2. Kierunki i wskaźniki zagospodarowania i użytkowania terenów, w tym tereny przeznaczone pod zabudowę oraz tereny wyłączone spod zabudowy

5.2.1. Ustala się podstawowe parametry i wskaźniki zabudowy dla stref ochrony uzdrowiskowej

1) W strefach ochrony uzdrowiskowej wyznacza się następujące funkcje zabudowy:

a) Strefa A

- zabudowa usługowa, leczenia uzdrowiskowego i ochrony zdrowia,
- zabudowa usług sanatoryjnych i turystyki;

b) Strefa B i C

- zabudowa usługowa,
- zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo - usługowa (wśród funkcji mieszkaniowo – usługowej dopuszcza się zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i zabudowę usługową lub łączoną),
- dopuszcza się również zabudowę zagrodową z wykluczeniem hodowli zwierząt.

2) Parametry zabudowy obowiązujące w strefach ochrony uzdrowiskowej

a) zabudowa usługowa leczenia uzdrowiskowego i ochrony zdrowia, usług sanatoryjnych:

- wysokość maks. 4 kondygnacje łącznie z poddaszem użytkowym, maks. 12 m,
- powierzchnia zabudowy w granicy działki budowlanej maks. 45%,
- dachy wysokie, dwuspadowe lub wielospadowe,
- powierzchnia działek nie może być mniejsza niż 1500 m²,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna 30% działki budowlanej;

b) zabudowa mieszkaniowa, mieszkaniowo – usługowa i usługowa:

- wysokość maks. 2 kondygnacje łącznie z poddaszem użytkowym, maks. 9,5 m,
- powierzchnia zabudowy w granicy działki budowlanej maks. 35%,
- dachy wysokie, dwuspadowe: dla zabudowy usługowej dopuszcza się dachy płaskie lub wielospadowe,
- powierzchnia działek dla funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej, dla nowych podziałów, nie może być mniejsza niż 1200 m², tylko dla zabudowy usługowej 600 m²,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna 40% działki budowlanej;

c) zabudowa zagrodowa:

- budynki mieszkalne - wysokość maks. 2 kondygnacje łącznie z poddaszem użytkowym, maks. 9,5 m, budynki gospodarcze – wysokość maks. 12 m (ilości kondygnacji nie ustala się)
- powierzchnia zabudowy w granicy działki budowlanej maks. 35%,
- dachy wysokie, dwuspadowe lub wielospadowe,
- powierzchnia działek, dla nowych podziałów, nie może być mniejsza niż 3000 m²,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna 50% działki budowlanej;

d) maksymalna wysokość budowli 15 m, nie dotyczy inwestycji celu publicznego.

5.2.2. Ustala się podstawowe parametry i wskaźniki zabudowy dla pozostałego obszaru gminy.

1) Na obszarze gminy poza strefą uzdrowiskową wyróżnia się następujące funkcje zabudowy:

- zabudowa mieszkaniowa jedno i wielorodzinna,
- zabudowa mieszkaniowa, usługowa i mieszkaniowo – usługowa,
- zabudowa przemysłowa, składów, rzemiosła uciążliwego, ferm hodowlanych i baz produkcyjnych rolnictwa,
- zabudowa usług zdrowotnych,
- zabudowa usług turystycznych, sportu i rekreacji,
- zabudowa wielofunkcyjna, w tym: zabudowa produkcyjna, rzemiosła uciążliwego, magazynowa, ferm hodowlanych i baz produkcyjnych rolnictwa oraz funkcji mieszkaniowo – usługową,
- w zabudowie produkcyjnej, ferm hodowlanych i baz produkcyjnych rolnictwa dopuszcza się zabudowę zagrodową,

2) Parametry zabudowy dla obszaru gminy z wyłączeniem stref ochrony uzdrowiskowej

a) Dla zabudowy jednorodzinnej:

- wysokość maks. 2 kondygnacje łącznie z poddaszem użytkowym, maks. 9,0 m,
- powierzchnia zabudowy w granicy działki budowlanej maks. 35%,
- dachy wysokie, dwuspadowe: w uzasadnionych przypadkach poza terenami objętymi ochroną kulturową dopuszcza się dachy płaskie lub wielospadowe,
- powierzchnia działek dla funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej, dla nowych podziałów, nie może być mniejsza niż 900 m²,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna 30% działki budowlanej;

b) dla zabudowy wielorodzinnej:

- wysokość do 15 m do 4 kondygnacji,
- rodzaju dachu nie ustala się,
- powierzchnia zabudowy w granicy działki budowlanej maks. 50%,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna 30% powierzchni działki budowlanej;

c) Dla zabudowy usługowej:

- wysokości maks. 10 m, ilości kondygnacji nie ustala się,
- powierzchnia zabudowy w granicy działki budowlanej maks. 70%,
- minimalna powierzchnia działki 400 m²,
- rodzaju dachu nie ustala się,
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna 20% powierzchni działki budowlanej;

d) Dla zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, składów, rzemiosła uciążliwego, ferm hodowlanych i baz produkcyjnych:

- wysokość maks. 12 m, ilości kondygnacji nie ustala się, dopuszcza się budowle do wys.-15 m,
- rodzaju dachu nie ustala się,
- maksymalna powierzchnia zabudowy do 85%
- minimalna powierzchnia biologicznie czynna 10% powierzchni działki budowlanej,
- minimalna powierzchnia działki 3000 m²;

e) Dla zabudowy zagrodowej:

- wysokość budynków mieszkalnych maks. 10 m, pozostałej zabudowy maks. 15 m, ilości kondygnacji nie ustala się,
 - rodzaju dachu nie ustala się,
 - powierzchnia zabudowy w granicy działki budowlanej maks. 40%,
 - minimalna powierzchnia działki 3000 m²,
 - minimalna powierzchnia biologicznie czynna 50% powierzchni działki budowlanej,
 - minimalna powierzchnia zabudowy nie ustala się;
- f) Dla terenów usług turystycznych, sportu i rekreacji:
- wysokość zabudowy maks. 12 m, ilości kondygnacji nie ustala się,
 - rodzaju dachu nie ustala się,
 - udział powierzchni biologicznie czynnej w stosunku do powierzchni działki budowlanej min. 50%;
 - udział powierzchni zabudowy w stosunku do powierzchni działki do 50%;
- g) Maksymalna wysokość budowli do 15 m,
- h) Na wymienionych wyżej terenach realizacja infrastruktury technicznej związanej z podstawową funkcją terenu;
- i) Na całym terenie dopuszcza się realizację inwestycji celu publicznego zgodnie z przepisami prawa.
- j) Dopuszcza się wydzielenie mniejszej powierzchni działki, jeżeli ma ona służyć powiększeniu już istniejącej działki lub gdy po podziale terenu została ostatnia działka,
- k) Maksymalna wysokość elektrowni wiatrowych nie może przekroczyć 200,0 m nad poziom terenu licząc od poziomu terenu do najwyższego punktu śmigła w jego górnym położeniu".
- 3) Nowa zabudowa przemysłowa, rzemieślnicza, produkcyjna i usługowa oraz magazynowo – składowa powinna być lokalizowana w granicach wyznaczonych terenów zabudowy produkcyjnej i przemysłowej z wykorzystaniem istniejących obiektów po zabudowie popegeerowskiej, na terenie wskazanym na rysunku „Studium...” - załączniku nr 4 do uchwały. Na terenach tych należy dążyć do racjonalnego i intensywnego wykorzystania istniejącej infrastruktury technicznej, istniejących obiektów i urządzeń. Uciążliwość projektowanej zabudowy produkcyjnej, przemysłowej, magazynowej oraz usług i rzemiosła powinna być ograniczona do granicy nieruchomości, do której inwestor ma tytuł prawny.
- Obsługa komunikacyjna terenów wskazanych pod zabudowę wzdłuż dróg klasy głównej, głównej ruchu pospiesznego i klasy zbiorczej odbywać się musi przez drogi niższej kategorii, realizowane dla tej zabudowy poza pasem drogowym wyższej kategorii.
- 4) Na terenie gminy Lidzbark Warmiński nie znajdują się zakłady, których produkcja niesie ryzyko wystąpienia poważnej awarii przemysłowej oraz nie przewiduje się lokalizacji takich zakładów.
- 5) Na terenach rolnych dopuszcza się tworzenie nowych dużych gospodarstw rolnych z nową zabudową, lokalizowanych w sąsiedztwie dróg z możliwością podłączenia jej do istniejącej infrastruktury.
- 6) Dopuszcza się w ramach modernizacji i przekształceń wprowadzenie na obszary zabudowy zagrodowej innych funkcji, np. agroturystyki, usług, przetwórstwa i rzemiosła związanych z gospodarką rolną.

5.2.3. Kierunki rozwoju turystyki i rekreacji.

Walory środowiska przyrodniczego wraz z krajobrazem oraz czyste powietrze są podstawą rozwoju rekreacji na obszarze gminy. Potencjał rekreacyjny środowiska przyrodniczego stanowi pochodną jego atrakcyjności i przydatności rekreacyjnej. W warunkach gminy Lidzbark Warmiński jest to strefa uzdrowiskowa oparta na wykorzystaniu wód termalnych ustanowionej na terenach miasta i gminy oraz jeziora i lasy szczególnie w południowo – zachodniej części gminy. Dla gminy funkcja turystyczna (po rolnictwie, przemyśle i usługach) jest dziedziną gospodarki uzupełniającą źródło utrzymania ludności. Walory przyrodniczo – krajoznawcze, aczkolwiek atrakcyjne turystycznie, nie są tak bogate, jak w innych gminach regionu. Położenie komunikacyjne gminy, miasto Lidzbark Warmiński bogate w obiekty zabytkowe podnoszą atrakcyjność turystyczną gminy.

Najatrakcyjniejsze turystycznie (i krajoobrazowo) rejonów rzek i jezior oprócz zalesień winny być przystosowane do obsługi rekreacji. Na tych terenach pierwszeństwo przed zabudową lotniskową powinny mieć formy inwestycji związane z obsługą turystyki (campingi, pola namiotowe, pensjonaty, motele, hotele, przystanie wodne, wypożyczalnie sprzętu i inne). Zagospodarowanie winno kanalizować ruch związany z rekreacją i zapobiegać dewastacji środowiska przyrodniczego.

W oparciu o opracowane kompleksowo programy zagospodarowania szlaków wodnych, rowerowych i pieszych należy sukcesywnie budować infrastrukturę obsługującą ruch turystyczny. W ramach zagospodarowania terenów przyrodniczych należy skupić się na działaniach w zakresie budowy infrastruktury technicznej i gospodarki komunalnej zapobiegających zanieczyszczeniu wód. Zagospodarowanie tych rejonów prowadzić należy w oparciu o opracowane miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Plany te muszą uwzględniać problematykę ochrony środowiska i zagrożenia lokalnymi podtopieniami (patrz program Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej). Plany i programy szlaków turystycznych powinny określać sposób aktywizacji międzynarodowego szlaku rzeki Łyny zarówno w zakresie infrastruktury szlaku, jak i różnych form działalności usługowej oraz tworzenia różnorodnych atrakcji dla ruchu turystycznego. Lokalne (gminne) trasy rowerowe należy dołączyć i programować wraz z międzynarodowymi, krajowymi i wojewódzkimi tak, aby tworzyły na terenie gminy Lidzbark Warmiński spójną sieć organizującą zwiedzanie atrakcji gminy Lidzbark Warmiński.

Na terenie gminy wyznacza się tereny wskazane dla funkcji uzdrowiskowej tzw. turystyki leczniczej i funkcji turystycznej realizowanej dla wypoczynku i rekreacji.

- 1) Turystyka uzdrowiskowa realizowana w postaci obiektów uzdrowiskowych, sanatoryjnych, hoteli, pensjonatów i domów spokojnej starości realizowanych na terenie strefy ochrony uzdrowiskowej.
- 2) Budownictwo lotniskowe, oprócz uzupełniania zabudowy wsi, lokalizować należy przede wszystkim w rejonach miejscowości Suryty, Blanki, Kłębowo, Wielochowo, Jagoty.
- 3) Wspólnego z miastem Lidzbark Warmiński zagospodarowania wymagają rekreacyjno – turystyczne tereny w rejonie Krzyżowej Góry (miejscowość Pilnik). Miejscem atrakcyjnym pod względem turystyki będzie przede wszystkim lokalizacja w rejonie Krzyżowej Góry tzw. „Term Warmińskich”.
- 4) Tereny rozwoju funkcji rekreacyjnej skupiają się przede wszystkim w rejonie akwenów wodnych i kompleksów leśnych (głównie w rejonie jeziora Blanki i Symsar oraz wzdłuż rzeki Symsarna).
- 5) Tereny rozwoju funkcji rekreacyjnej skupiają się przede wszystkim w rejonie akwenów wodnych i kompleksów leśnych (głównie w rejonie jeziora Blanki i Symsar oraz wzdłuż rzeki Symsarna).
- 6) Jezioro Wielochowskie położone niedaleko na północ od Lidzbarka Warmińskiego posiada warunki w pierwszej kolejności do wypoczynku świątecznego mieszkańców miasta. Wskazana jest tu koordynacja działań obydwu gmin.

- 7) Formami uzupełniającymi mającymi w gminie lidzbarskiej tradycje i warunki rozwoju są gospodarstwa agroturystyczne. Dotyczy to głównie całej południowej części gminy.
- 8) Trasy turystyczne, w tym trasy rowerowe, piesze i motorowe zostały wymienione w ust. „Drogi rowerowe i trasy turystyczne lądowe i wodne”.

Warunkiem wszelkich działań w tej mierze jest opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które dają gwarancję prawidłowego zagospodarowania przestrzeni i rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej.

Istotne znaczenie ma rozwój turystyki zdrowia związanej z ustanowieniem na terenie miasta i gminy Lidzbark Warmiński obszarów ochrony uzdrowiskowej, o której mowa w dalszej części studium.

5.2.4. Kierunki produkcji rolnej.

Obszar gminy w przeważającej części położony na glebach o dobrych kompleksach przydatności rolniczej (III i IV kl.), które predysponowane są do upraw rolnych. Wobec tego tereny rolne (strefy oznaczone literą R1, R2 i E1 i E2) (strefy E z zachowaniem uwarunkowań przyrodniczych) oraz strefy UT przeznacza się do prowadzenia gospodarki rolnej, w tym upraw rolnych i produkcji zwierzęcej. Dopuszcza się lokalizację wież i urządzeń elektrowni wiatrowych na wyznaczonych obszarach. Obowiązuje ochrona gruntów rolnych przed zabudową inną niż związaną z rolnictwem i produkcją rolną oraz z infrastrukturą techniczną.

Na terenach rolnych objętych ochroną przyrodniczą wskazane jest stosowanie produkcji metodą ekologiczną. Działania gminy w tej sferze będą następujące:

- 1) Wspomaganie działań restrukturyzacyjnych w rolnictwie poprzez:
 - a) dostosowanie struktury produkcji rolnej do warunków przyrodniczych uwzględniających optymalne wykorzystanie potencjału rolnictwa i odporność środowiska przyrodniczego;
 - b) stworzenie warunków dla wielofunkcyjnego rozwoju wsi, w tym wspomaganie drobnej działalności gospodarczej;
 - c) wspieranie rozwoju małych, ekologicznie bezpiecznych przetwórci rolno – spożywczych, szczególnie w powiązaniu z gospodarstwami typu fermowego;
 - d) wspieranie produkcji zdrowej żywności.
- 2) Możliwość tworzenia usług i działalności gospodarczej na potrzeby wsi w ramach istniejącej zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.
- 3) Możliwości występowania strefy ochronnej - strefy w ograniczeniu w zabudowie i zagospodarowaniu terenu od proponowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz innych odnawialnych źródeł energii zgodnie z rysunkiem załącznik nr 4 do uchwały.

5.2.5. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych wytwarzających energię o mocy powyżej 100 kW.

Wzrost zainteresowania źródłami alternatywnymi pozyskania energii jest wynikiem nadmiernego zanieczyszczenia środowiska, perspektywą wyczerpania się paliw organicznych, rosnącym zapotrzebowaniem na energię w każdej dziedzinie życia. Jedną z możliwości produkcji czystej energii jest wykorzystanie energii odnawialnej. Dla zabezpieczenia potrzeb energetycznych, spełnienia umów międzynarodowych a także dla

uzyskania dodatkowych możliwości dochodu dla gminy i jej mieszkańców, wskazany jest rozwój energetyki odnawialnej.

Przewidywany jest wzrost udziału w bilansie energetycznym gminy wybranych form produkcji energii odnawialnej (z urządzeń takich jak: elektrownie wiatrowe, elektrownie wodne, kolektory słoneczne, fotowoltaika, pompy ciepłe, biogazownie itd.). Jedynym ograniczeniem zastosowania odnawialnych źródeł energii są przepisy odrębne wynikające z ochrony środowiska w tym: uwarunkowań ekologicznych, krajobrazu a przede wszystkim ochrony warunków życia człowieka.

Dla obszaru, na którym dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW pochodzących z biogazu informuje się:

- ✓ zasięg strefy ochronnej wokół obiektu może ulec zmianie na etapie planowania, realizacji lub eksploatacji konkretnej inwestycji na danym terenie,
- ✓ oddziaływania emitowane do otoczenia w wyniku funkcjonowania obiektu wytwarzającego biogaz nie mogą powodować naruszenia standardów jakości środowiska, jak również powodować przekroczenia dopuszczalnych stężeń/natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia oraz stwarzać uciążliwości odnotowanych na terenach zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi.

Na terenie gminy w obrębach Kłusyty Wielkie, Drwęca i Workiejmy przewiduje się lokalizację budowli elektrowni wiatrowych i urządzeń fotowoltaicznych wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych. Na rysunku Studium „Kierunki zagospodarowania przestrzennego”, załączniku nr 4 do uchwały, oznaczono tereny lokalizacji urządzeń wytwarzających energię wraz z ich strefą ograniczenia zabudowy i zagospodarowania.

Razem z budową elektrowni niezbędna jest budowa linii elektroenergetycznych wysokiego i średniego napięcia oraz głównych punktów gromadzących energię wytworzoną przez elektrownie. Uszczegółowienie przebiegu projektowanych linii elektroenergetycznych nastąpi na etapie planu miejscowego zagospodarowania terenu oraz projektu technicznego i poddane zostanie procedurze zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi. Ustala się, że nie narusza ustaleń „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego” realizacja:

- 1) linii elektroenergetycznych napowietrznych lub/i kablowych, o których mowa wyżej,
- 2) urządzeń elektroenergetycznych związanych z produkcją i przesyłem energii do przesyłania mocy (np. GPZ-ty, trafostacje itp.),
- 3) sukcesywne remontowanie i modernizowanie sieci napowietrznych z wprowadzeniem linii napowietrznych izolowanych lub podziemnych linii kablowych. Linie kablowe obligatoryjnie winny być realizowane na terenach zwartej zabudowy wsi.

5.2.6. Tereny wyłączone z zabudowy

Z zabudowy należy wyłączyć tereny:

- Określone w planach zagospodarowania przestrzennego obszary dolin rzek Łyny, Elmy, Drwęcy Warmińskiej i Symsarny, dopuszcza się tam jedynie zabudowę wynikającą z turystycznego i gospodarczego zagospodarowania szlaku (w tym małej energetyki wodnej);
- Tereny leśne (z wyjątkiem obiektów związanych z gospodarką leśną oraz funkcjami turystycznymi i rekreacyjnymi przewidzianymi w planach urządzeniowych lasu i zagospodarowania przestrzennego);

- Gleby III klasy bonitacyjnej i wyższej, z wyjątkiem lokalizacji obiektów służących potrzebom gospodarczym tych obszarów i służących rozwojowi przestrzennemu jednostek osadniczych i istniejącej zabudowy;
- Strefy otaczające wody otwarte objęte w rozporządzeniu Wojewody Warmińsko-Mazurskiego obszarami chronionego krajobrazu, obszary szczególnego zagrożenia powodzią i osuwania się mas ziemnych wyznaczone przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej oraz strefy ochrony konserwatorskiej wytyczonych planami zagospodarowania przestrzennego. Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią i osuwiskowych dopuszcza się jedynie wznoszenie niezbędnych budowli technicznych i infrastruktury technicznej przy zachowaniu rygorów budowy na terenach o skomplikowanych warunkach hydrogeologicznych. Zaleca się na tych terenach utrzymanie dotychczasowego użytkowania, jeżeli nie koliduje z ich hydrogeologicznymi warunkami;
- W korytarzach infrastruktury technicznej i ciągów komunikacyjnych określonych warunkami ich projektowania dróg i sieci.

5.3. Struktura przestrzenna gminy

Ukształtowanie obszaru gminy jest zróżnicowane: od terenów zalesionych znajdujących się w południowo – zachodniej, przecięta ukośnie meandrującą rzeką Łyną, terenami zalesionymi nad jeziorami w południowo wschodniej części gminy z epicentrum w postaci miasta Lidzbark Warmiński.

Z racji swojego położenia (tereny gminy otaczają miasto Lidzbark Warmiński, w którym mieszka ok. 16 000 ludności) gmina pełni różnorakie funkcje. Tereny w bezpośrednim sąsiedztwie miasta stanowią strefę podmiejską, w której względy ekonomiczne mogą przeważać przy wyborze terenów mieszkaniowych i usługowo produkcyjnych (miejscowości Markajmy, Miłogórze, Wielochowo, Lauda, Pilnik, Kraszewo, Łabno, Medyny).

Przez teren gminy przechodzą główne trasy komunikacyjne: droga krajowa i drogi wojewódzkie łączące drogę S7 z przejściem granicznym do Kaliningradu, które stymulują zabudowę usługową.

W związku z tym, że ukształtowanie terenu oraz interesy różnych grup społecznych dotyczące zagospodarowania obszaru gminy są zróżnicowane, podzielono teren gminy na obszary w miarę jednorodne, tzw. strefy funkcjonalno - przestrzenne.

Harmonijnemu i zrównoważonemu rozwojowi gminy służy zachowanie właściwych działań w sektorach polityki w zależności od potrzeb danej jednostki struktury przestrzennej.

W tym celu teren gminy podzielono na jednostki strukturalne. Podział został dokonany na podstawie analizy uwarunkowań, faktycznego zagospodarowania, trendów rozwojowych ostatnich lat oraz kierunków rozwoju przyjętych w „Strategii Rozwoju Gminy”. Wydzielono osiem jednostek strukturalnych oznaczonych w tekście załączniku nr 3 (w tekście) i na załączniku nr 4 (rysunku), w tym:

- Strefy Ekologiczne – oznaczone symbolem „E1” i „E2”,
- Strefy Produkcji Rolniczej – oznaczone symbolem „R1” i „R2”,
- Strefa ochrony uzdrowiskowej - oznaczona symbolem UZ,
- Strefa Turystyczna - oznaczona symbolem – UT,
- Strefy podmiejskie PM1 i PM2

5.3. Podział struktury przestrzeni

1) Strefy Ekologiczne - oznaczone symbolem „E1” i „E2”.

a) Strefa Ekologiczna E1 obejmuje południowo – zachodnią część gminy.

W strefie tej dominują lasy i tereny rolne, obejmuje obszar od zachodniej granicy gminy, południową część doliny rzeki Łyna do drogi krajowej Lidzbark Warmiński – Olsztyn od północy do drogą wojewódzką relacji Lidzbark – Orneta ograniczona i granicą miasta.

Obowiązuje tu funkcja ochronna dla terenów przyrodniczo cennych objętych ochroną prawną, w tym: Obszar Chronionego Krajobrazu Równiny Orneckiej, Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny, w tym produkcji rolnej, która musi być podporządkowana ochronie krajobrazu przyrodniczego i kulturowego. Dla terenów objętych ochroną Natura 2000 obowiązują przepisy odrębne.

Teren rolniczy predysponowany do produkcji rolnej w tym zdrowej żywności ekologicznej.

W strefie „E1” znajdują się jednostki osadnicze Kaszuny, Łaniewo, Pomorowo, Wróblík, Nowosady, Miłogórze, dla których wprowadza się uzupełnienie zabudowy zagrodowej. Lokalizacja nowej zabudowy winna odbywać w jednostkach osadniczych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Obowiązuje utrzymanie wysokiego reżimu gospodarowania, szczególnie w odniesieniu do ścieków bytowych (kanalizacja sanitarna z przesyłem na oczyszczalnię ścieków) i rolniczych - szczelna płyta na nawóz i zbiornik na gnojowicę.

Wzdłuż rzeki Łyny znajdują się tereny narażone na niebezpieczeństwo zagrożenia powodzią, pokazany na załączniku nr 4, obowiązuje na tym terenie zakaz zabudowy.

b) Strefa Ekologiczna oznaczona symbolem - E2 obejmuje północno – wschodnią część gminy.

Strefa obejmuje obszar od zachodniej granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny do drogi krajowej relacji Lidzbark Warmiński Bezledy od południa ograniczona jest granicą miasta. W strefie tej dominują tereny rolne, położone po obu stronach rzeki Łyny.

Obowiązuje tu funkcja ochronna dla terenów przyrodniczo cennych objętych ochroną prawną Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny. Produkcja rolna oraz zabudowa i zagospodarowanie terenów musi być podporządkowana ochronie krajobrazu przyrodniczego i kulturowego.

Teren rolniczy predysponowany do produkcji rolnej w tym zdrowej żywności ekologicznej.

W strefie „E2” znajdują się jednostki osadnicze: Żytowo, Kotowo, Budniki, Morawa, Rogóż, dla których wprowadza się uzupełnienie zabudowy zagrodowej. Lokalizacja nowej zabudowy winna odbywać w jednostkach osadniczych lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.

Wzdłuż rzeki Łyny znajdują się tereny narażone na niebezpieczeństwo zagrożenia powodzią, pokazany na załączniku nr 4, obowiązuje na tym terenie zakaz zabudowy.

Obowiązuje utrzymanie wysokiego reżimu gospodarowania, szczególnie w odniesieniu do ścieków bytowych (kanalizacja sanitarna z przesyłem na oczyszczalnię ścieków) i rolniczych.

2) Strefy Produkcji Rolniczej – oznaczone symbolem „R1” i „R2”.

a) Strefa Produkcji Rolniczej – oznaczona symbolem „R1” .

Obejmuje obszar gminy ograniczony od zachodu i północy granicą gminy, od południa drogami relacji Mingajny, Kaszuny, Miejska Wola, Bugi, Runowo dalej do miejscowości Bobrownik oraz wzdłuż drogi gminnej do granicy miasta i po jej północnej stronie do granicy Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolnej Doliny Łyny.

W strefie znajdują się miejscowości Babiak, Miejska Wola, Bugi, Drwęża, Stabunty, Zaręby, Workiejmy, Nowa Wieś Wielka, Widryki, Jagoty i Koniewo.

Jest to teren rolniczy słabo porośnięty lasami posiadający dobre gleby kl. III i IV predysponowany do produkcji rolnej polowej oraz hodowli zwierząt, w tym terenie dopuszcza się duże farmy hodowlane realizowane z uwzględnieniem odległości od terenów zabudowy mieszkaniowej (także znajdującej się w funkcji zagrodowej) dla zachowania poziomu hałasu oraz przykrej woni zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wskazane obiekty usługowe i produkcyjne, przetwórcze oraz obiekty magazynowe związane z rolnictwem.

W północno – zachodniej części, w obrębach Drwęża i Workiejmy wskazane tereny do produkcji energii odnawialnej (elektrownie wiatrowe, fotowoltaika), które wyznaczono na rysunku nr 2 załączniku nr 4, łącznie ze strefą ograniczenia w zabudowie i zagospodarowania.

b) Strefa Produkcji Rolniczej – oznaczona symbolem „R2”.

Obejmuje obszar ograniczony granicą od zachodu miasta, od północy drogą krajową relacji Lidzbark Warmiński, od wschodu granicą gminy, od południa Granicą strefy C ochrony uzdrowiskowej.

Strefa obejmuje miejscowości Markajmy, Knipy, Sarnowo i Świętnik. Markajmy z racji bezpośredniego sąsiedztwa miasta stanowi także strefę podmiejską dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz usług.

Jest to teren rolniczy słabo porośnięty lasami posiadający dobre gleby kl. III i IV predysponowany do produkcji rolnej polowej oraz hodowli zwierząt, w tym terenie dopuszcza się duże farmy hodowlane realizowane z uwzględnieniem odległości od terenów zabudowy mieszkaniowej (także znajdującej się w funkcji zagrodowej) dla zachowania poziomu hałasu oraz przykrej woni zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wskazane obiekty usługowe i produkcyjne, przetwórcze oraz obiekty magazynowe związane z rolnictwem.

3) Strefa ochrony uzdrowiskowej - oznaczona symbolem UZ.

Strefa obejmuje obszar ochrony uzdrowiskowej ((Decyzją nr 80 z dnia 10 września 2014 (MZ-OZU-520-1/WS/14)) potwierdzono możliwość lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze uznanym za obszar ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”, obejmującym część gminy miejskiej – Osiedle Uzdrowiskowe miasta Lidzbark Warmiński oraz część gminy wiejskiej Lidzbark Warmiński w obszarach sołectw Łabno i Medyny).

Na obszarze wydzielono strefy ochronne - strefy ochrony uzdrowiskowej (A, B, C), jest to części obszaru uzdrowiska (albo obszaru ochrony uzdrowiskowej), określone w statucie uzdrowiska, wydzielone w celu ochrony czynników leczniczych i naturalnych surowców leczniczych, walorów środowiska i urządzeń uzdrowiskowych.

W strefie planowane zakłady lecznictwa uzdrowiskowego i urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, zieleń: tereny leśne, parki urządzone a także inne obiekty służące lecznictwu uzdrowiskowemu, obsłudze pacjenta

lub turysty, w szczególności: pensjonaty, restauracje lub kawiarnie. Dopuszcza się także obiekty usługowe i turystyczne, w tym hotele, urządzenia rekreacyjne i sportowe oraz budownictwo mieszkaniowe i inne obiekty i budynki związane z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze.

W strefie obowiązują zakazy dotyczące przeznaczenia w zagospodarowaniu terenów i zabudowy, o których stanowią przepisy odrębne.

4) Strefa rekreacji i wypoczynku – oznaczona symbolem UT.

Obszar znajduje się w południowo wschodniej części gminy i obejmuje teren ograniczony od południa i wschodu granicą gminy od północy granicą strefy uzdrowiskowej i drogą gminną od Świątnika. Obszar objęty strefą UT od południa porośnięty lasami z jeziorem Blanki i jeziorem Symsar zachęca do rekreacji. Z uwagi na walory przyrodnicze i krajobrazowe znajdują się tu tereny objęte ochroną prawną w postaci ochrony NATURA 2000 oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu rz. Symsarny. Znajdują się tu w części północnej obszaru wysokiej klasy gleby predysponowane do upraw rolnych.

Strefa obejmuje miejscowości Kraszewo, Kłębowo, Jarandowo, Strykowo, Kochanówka, Kierz, Suryty i Blanki. Tereny rozwoju funkcji rekreacyjnej skupiają się przede wszystkim w rejonie akwenów wodnych i kompleksów leśnych (głównie w rejonie jeziora Blanki i Symsar oraz wzdłuż rzeki Symsarna). W pozostałych miejscowościach dominuje funkcja zabudowy zagrodowej z dopuszczeniem zabudowy mieszkaniowej oraz z prowadzeniem agroturystyki.

W strefie przewidywane jest rolnictwo oraz tereny rekreacyjne i wypoczynkowe w sąsiedztwie jezior powiązane z zabudową wiejską. Zabudowa w postaci zabudowy letniskowej, pól biwakowych, namiotowych i campingowych. Dopuszcza się zabudowę usług dla obsługi turystów.

Teren o słabej izolacji lub braku izolacji od poziomu wodonośnego oraz zlewni pojeziernej ochrony wód powierzchniowych jak zaznaczono na rysunkach – Załączniku nr 2 i Załączniku nr 4, obowiązuje ochrona przed zanieczyszczeniem gleby i wód powierzchniowych.

Obowiązuje utrzymanie wysokiego reżimu gospodarowania, szczególnie w odniesieniu do ścieków bytowych (kanalizacja sanitarna z przesyłem na oczyszczalnię ścieków) i rolniczych.

5) Strefy podmiejskie – oznaczone symbolem PM1 i PM2

a) Strefa podmiejska – oznaczona symbolem PM1

Obszar obejmuje miejscowości, zlokalizowane w niedalekim sąsiedztwie miasta, do nich należy Ignalin Bobrownik, Lauda, Długoleka.

Tereny te z uwagi na dobrą komunikację drogową oraz bliskość miasta stanowią zainteresowanie potencjalnych inwestorów indywidualnych działek i jednorodzinnych budynków mieszkalnych. W strefie tej obok zabudowy zagrodowej realizowana jest i będzie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

b) Strefa podmiejska – oznaczona symbolem PM2

Obszar obejmuje miejscowości, zlokalizowane w niedalekim sąsiedztwie miasta, do nich należy Wielochowo i Redy.

Tereny te z uwagi na dobrą komunikację drogową oraz bliskość miasta stanowią zainteresowanie potencjalnych inwestorów indywidualnych działek i jednorodzinnych budynków mieszkalnych. W strefie tej obok zabudowy zagrodowej realizowana jest i będzie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

6. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Skuteczna ochrona przyrody wymaga określonych form, które w szczególności mają zapewnić możliwość zwiększonej ingerencji państwa w obszary objęte ochroną i możliwość zastosowania instrumentów administracyjnych i prawnych.

Ustala się wprowadzenie działań mających na celu”

- 1) Zachowanie i podtrzymanie trwałości powiązań ekologicznych takich jak wprowadzenie zadrzewień i zadarnień jako elementu odbudowy naturalnych korytarzy ekologicznych stanowiących uzupełnienie obszarowych form ochrony przyrody;
- 2) Wzmocnienie wewnętrznej spójności całej sieci poprzez zachowanie dotychczasowego użytkowania cennych biotopów wraz z otoczeniem;
- 3) W granicach nowo powstających obszarów zabudowanych nakazuje się wprowadzenie powierzchni o pokryciu naturalnym (ogrody, parki);
- 4) W celu ochrony cennych zbiorowisk roślinnych i obszarów występowania chronionych gatunków zwierząt ustala się zachowanie bioróżnorodności ekosystemów;
- 5) Ustala się zmniejszenie liczebności gatunków inwazyjnych;
- 6) Ustala się podjęcie działań dążących do podniesienia retencji wód oraz zwiększenie możliwości retencjonowania wód opadowych, a także ograniczania przekształcania sieci hydrograficznej.

Szczególne zasoby i walory przyrodnicze powiatu lidzbarskiego chronione są dzięki ustanowionym rezerwatom, wyznaczonym obszarom chronionego krajobrazu, ustalonym pomnikom przyrody, obszarom Natura 2000 i użytkom ekologicznym.

Istotnym zasobem kulturowym i przyrodniczym powiatu są liczne parki pałacowe (patrz dalej zasady i kierunki ochrony dziedzictwa kulturowego).

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński prawną ochroną są objęte obszary Natura 2000, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne oraz drzewa pomnikowe.

W powyższych aktach określone są nakazy, zakazy i dopuszczenia, które muszą być respektowane przy prowadzeniu polityki przestrzennej, wydawaniu decyzji administracyjnych, tworzeniu prawa miejscowego (miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego).

Tabela 1 Formy prawnej ochrony przyrody na terenie gminy Lidzbark Warmiński

Gmina	Rezerваты	Obszary Chronionego Krajobrazu	Użytki ekologiczne	Obszary Natura 2000
Gm. Lidzbark Warmiński	brak	- OChK Równiny Orneckiej(29); - OChK Doliny Elmy (34); - OChK Doliny Dolnej Łyny(35); - OChK Doliny Symsarny(37); - OChK Rzeki Wąlszy	„Jez. Potar” – ostoja ptaków wodno-błotnych	- Obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) Natura 2000 Kaszuny - Obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) Natura 2000 - Swajnie

6.1. Pomniki przyrody

Formą ochrony pojedynczych okazów przyrodniczych są pomniki przyrody. Tą formą ochrony objęto w powiecie lidzbarskim ponad czterdzieści pojedynczych drzew oraz ponad trzysta, rosnących w skupiskach alejach. Bogate w pomniki przyrody rejony powiatu stanowi również gmina Lidzbark Warmiński.

Dolina rzeki Łyny według koncepcji krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA spełnia funkcję korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym. Gmina Lidzbark Warmiński jak i cały region warmińsko – mazurski położona jest na obszarze Zielonych Płuc Polski /ZPP/.

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński ochroną pomnikową objęte są głównie dęby i buki.

Tabela 2 Wykaz pomników przyrody

Lp.	Nr	Rodzaj	Obwód w cm	Wysokość	Miejsce	Rok ustanowienia
1.	874	dąb	398	32	Dębiec około 32m kier. E od dębu pomnika nr 236	1997
2.	881	2 buki	350 310	32 32	leśnictwo Kraszewo oddział 61a	1997
3.	885	2 dęby szypułkowe	380 380	34 33	leśnictwo Łaniewo oddział 364	1997
4.	884	Dąb szypułkowy	380	30	leśnictwo Łaniewo oddział 413a	1997
5.	873	Dąb szypułkowy	500	30	Dębiec las komunalny 35m na NW od pomnika nr 236	1997
6.	337	cis	120	8	Miłogórze	1968
7.	826	głazowisko	510 420	1,1 0,6	park miejski w S części Lidzbarka	1995
8.	236	dąb	645	30	Lidzbark las komunalny przy młynie, 100m od rzeki Symsarny	1995
9.	3536	Sosna wejmutka	370	-	Jagoty, działka nr 3216/1	2014

6.2. Obszary Natura 2000

6.2.1. Obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW) Natura 2000 Kaszuny

Obszar o znaczeniu dla Wspólnoty (OZW); obszar "siedliskowy" zatwierdzony przez Komisję Europejską do czasu wyznaczenia przez kraj członkowski przyszły specjalny obszar ochrony siedlisk (S00S) PLH280040. Obszar o Znaczeniu dla Wspólnoty (OZW); zatwierdzony decyzją Komisji Europejskiej (2011 r.) OZW "Kaszuny" położony jest na Równinie Orneckiej, w zlewni Drwęcy Warmińskiej, która jest dopływem Pasłęki. Jest on

zlokalizowany na terenie Nadleśnictwa Wichrowo, wewnątrz dużego kompleksu leśnego rozciągającego się pomiędzy Ornetą a Lidzbarkiem Warmińskim

W skład ostoji wchodzi dwie enklawy. Większa (236,80 ha) stanowi wydłużone obniżenie otoczone głównie sosnowym borem świeżym. Środek obniżenia zajmuje zarastające jezioro Potar (obecna powierzchnia ok. 14,7 ha, głębokość maksymalna 2,6 m) oraz otaczające je mokradła. Mniejsza enklawa (27,2 ha) jest położona ok. 1,5 km na północny wschód od jeziora Potar. Stanowi ją nieckowate obniżenie na skraju kompleksu leśnego, porośnięte przez sosnowy bór bagienny oraz torfowisko wysokie.

Na obszarze tym występuje pięć typów siedlisk wymienionych w załączniku I Dyrektywy Siedliskowej. Są to: naturalne jeziora eutroficzne (kod 3150), torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (kod 7110), torfowiska przejściowe i trzęsawiska (kod 7140), borealna świerczyna bagienna (kod 91D0-5), sosnowy bór bagienny (kod 91D0-2). Siedliska Natura 2000 zajmują łącznie 30% tego obszaru. Zasadniczym celem ochrony jest utrzymanie obecnego charakteru obiektu, jego szaty roślinnej oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

6.2.2. Obszar Natura 2000 - Swajnie

Obszar Natura 2000 - Swajnie o znaczeniu dla Wspólnoty - Dyrektywa siedliskowa. Kod obszaru: PLH280046, powierzchnia [ha]: 1186,5100 ha. Obszar obejmuje swym zasięgiem tereny leśne z istotnym udziałem grądu subkontynentalnego i niewielkim grądu zboczowego na wyniesieniach morenowych, oraz z podmokłymi zbiorowiskami leśnymi: sosnowy bór bagienny, borealna świerczyna bagienna, niżowy łęg jesionowo-olszynowy, źródłiskowe lasy olszowe na niżu. Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum) zajmuje 104,31 ha, co pokrywa 8,76% powierzchni obszaru Natura 2000.

6.3. Obszary chronionego krajobrazu

Obszar chronionego krajobrazu to forma prawnej ochrony przyrody wprowadzana na terenach wyróżniających się krajobrazowo, o zróżnicowanych ekosystemach; z uwagi na istniejące lub odtwarzane korytarze ekologiczne, a także ze względu na możliwości rozwijania masowej turystyki i wypoczynku. Obszary chronionego krajobrazu objęte są różnorodnymi zakazami, określonymi w przepisach odrębnych dotyczących danego obszaru. Inną formą prawnej ochrony przyrody, stosowanej w powiecie lidzbarskim są użytki ekologiczne i pomniki przyrody. W obrębie obszarów chronionego krajobrazu obowiązują przepisy odrębne inne dla każdego wymienionego obszaru.

Na terenie gminy znajduje się 5 obszarów chronionego krajobrazu. Poniżej zostały opisane wszystkie obszary położone w gminie Lidzbark Warmiński

6.3.1. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Łyny o powierzchni 16 429,9 ha. Obejmuje obszar położony w mieście i gminie Dobre Miasto, gminie Jeziorany, Sępól, miasto i gminę Bartoszyce, gminę Kiwity, miasto Lidzbark Warmiński oraz gminę Lidzbark Warmiński obejmując na terenie gminy obszar położony wzdłuż rzeki Łyny.

6.3.2. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Symsarny

Obszar Chronionego Krajobrazu Dolina Symsarny przebiega południkowo przez centralną część fragmentu 1 obszaru zmiany studium. Obszar zajmuje łącznie powierzchnię 19 329,8 ha i położony jest w powiecie olsztyńskim na terenie gmin: Kolno, Jeziorany i Biskupiec oraz w powiecie lidzbarskim na terenie gmin: Kiwity, Lidzbark

Warmiński i miasto Lidzbark Warmiński. W obrębie Obszaru obowiązują przepisy w sprawie wyznaczenia Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Symsarny.

6.3.3. Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Walszy

Tylko niewielki teren w północnej części gminy Lidzbark Warmiński wchodzi w skład Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Walszy, reszta znajduje się w powiecie braniewskim na terenie gmin: Lelkowo i Pieniężno oraz w powiecie bartoszyckim na terenie gminy Górowo Iławeckie, całość obszaru posiada powierzchnię 9 834,8 ha swoim zasięgiem obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

6.3.4. Obszar Chronionego Krajobrazu Równiny Orneckiej

Obszar Chronionego Krajobrazu Równiny Orneckiej o powierzchni 11 511,3 ha. Znajduje się w powiecie lidzbarskim na terenie gmin: Orneta, Lidzbark Warmiński i Lubomino oraz w powiecie braniewskim na terenie gminy Pieniężno. Ustalenia dotyczą czynnej ochrony ekosystemów leśnych, w tym: pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz drzew obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu; zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków; utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych.

6.3.5. Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Elmy

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Elmy, zwany dalej „Obszarem”, o powierzchni 8.923,2 ha położony jest w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie bartoszyckim na terenie gmin: Górowo Iławeckie i Bartoszyce oraz na niewielkim terenie w północnej części gminy Lidzbark Warmiński.

6.4. Użytki ekologiczne

Inną formą prawnej ochrony przyrody, stosowanej w powiecie lidzbarskim są użytki ekologiczne i pomniki przyrody. W obrębie kompleksu leśnego na terenie gminy Lidzbark Warmiński znajduje się **użytek ekologiczny jezioro Potar** o powierzchni 21,36 ha – śródlęśny zbiornik wodny, z kępami drzew i krzewów, porastających brzegi. Za pomnik przyrody uznano w powiecie lidzbarskim ponad czterdzieści pojedynczych drzew oraz ponad trzysta, rosnących w skupiskach alei. Bogate w pomniki przyrody rejony powiatu stanowi również gmina Lidzbark Warmiński.

7. LECZNICTWO UZDROWISKOWE

Na obszarze istnieją dogodne możliwości w zakresie rozwoju funkcji uzdrowiskowej, co ma związek z występowaniem udokumentowanych złóż wód termalnych, czego wyrazem jest powstający na terenie miasta kompleks „Term Warmińskich” oraz planowany do utworzenia obszar ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”.

Zgodnie z Operatem uzdrowiskowym opracowanym w 2014 r. w celu nadania obszarowi statusu uzdrowiska i prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego, gmina winna ustanowić statut uzdrowiska obowiązujący w obszarze

jego granic lub gmin:

Na obszarze uzdrowiska wydziela się strefy ochronne A, B, C - strefy ochrony uzdrowiskowej (A, B, C), to części obszaru uzdrowiska i obszaru ochrony uzdrowiskowej, określone w statucie uzdrowiska, wydzielone w celu ochrony czynników leczniczych i naturalnych surowców leczniczych, walorów środowiska i urządzeń uzdrowiskowych;

W celu zapewnienia prawidłowej działalności lecznictwa uzdrowiskowego określa się szczegółowe czynności zabronione w strefach ochronnych w zakresie:

- wymagań sanitarnych;
- ochrony przed hałasem, w szczególności w strefie "A";
- estetyki budynków, sklepów i zakładów usługowych oraz placówek kulturalnych;
- zakazu handlu obnośnego i obwoźnego w strefie "A";
- ochrony jakości i ilości naturalnych surowców leczniczych.

W poszczególnych strefach ochrony uzdrowiskowej przyjmuje się następujące wskaźniki terenów zielonych oraz powierzchni nowo wydzielanych działek:

- w strefie "A", gdzie odbywa się lecznictwo uzdrowiskowe, wskaźnik powierzchni terenów zielonych powinien wynosić nie mniej niż 65 % powierzchni tej strefy oraz minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek;
- w strefie "B" stanowiącej otulinę strefy "A" wskaźnik powierzchni terenów zielonych powinien wynosić nie mniej niż 50 % powierzchni strefy oraz minimalną powierzchnię nowo wydzielanych działek;
- w strefie "C" wskaźnik powierzchni terenów biologicznie czynnych powinien wynosić nie mniej niż 45 % powierzchni strefy, dla wszystkich rodzajów zabudowy przy wielkościach minimalnych działek: siedliskowych, rekreacyjnych, pensjonatowych.

Zgodnie z Operatem uzdrowiskowym w celu prawidłowego kształtowania przestrzeni służącej lecznictwu uzdrowiskowemu (zgodnego z art. 38 i 38a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych – t. j. Dz. U. z 2012 poz. 651) przyjęto obszar składający się z 2 sołectw gminy wiejskiej Lidzbark Warmiński i osiedla uzdrowiskowego o łącznej powierzchni projektowanego obszaru ochrony uzdrowiskowej – 1722,96 ha, w tym:

- powierzchnia planowanej Strefy „A” ochrony uzdrowiskowej – 119,95 ha;
- powierzchnia planowanej Strefy „B” ochrony uzdrowiskowej – 486,77 ha;
- powierzchnia planowanej Strefy „C” ochrony uzdrowiskowej – 1116,24 ha.

Tak przyjęta koncepcja planowanego uzdrowiska wymaga wspólnych działań obu gmin (miasta Lidzbark Warmiński i gminy wiejskiej Lidzbark Warmiński). W związku z tym gmina wiejska i miejska przystąpiły do Porozumienia Międzygminnego dotyczącego nadania części gminy miejskiej i wiejskiej statusu obszaru ochrony uzdrowiskowej.

Gmina wiejska Lidzbark Warmiński i gmina miejska Lidzbark Warmiński gminy wystąpiły wspólnie do Ministra Zdrowia z prośbą o wydanie decyzji w sprawie potwierdzenia możliwości lecznictwa uzdrowiskowego na obszarze uznanym z obszar ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”. W odpowiedzi Minister Zdrowia wydał Decyzję nr 80 z dnia 10 września 2014 (MZ-OZU-520-1/WS/14) zgodnie z którą:

- Potwierdzono możliwość leczenia uzdrowiskowego na obszarze uznanym za obszar ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”, obejmującym część gminy miejskiej – Osiedle Uzdrowiskowe miasta Lidzbark Warmiński oraz część gminy wiejskiej Lidzbark Warmiński w obszarach sołectw Łabno i Medyny;
- Ustalono dla obszaru ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”, w oparciu o przedstawione świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze naturalnych surowców i właściwości lecznicze klimatu, następujące kierunki lecznicze: choroby kardiologiczne i nadciśnienie, choroby ortopedyczno-urazowe, choroby układu nerwowego, choroby neurologiczne.

Na obszarze uzdrowiska lub obszarze ochrony uzdrowiskowej wydziela się trzy rodzaje stref ochrony uzdrowiskowej – w myśl Art. 38 Ustawy o leczeniu uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (t. j. 2017 poz. 1056 z późn. zm.):

- strefa „A”, dla której procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 65%, obejmuje obszar, na którym są zlokalizowane lub planowane zakłady leczenia uzdrowiskowego i urządzenia leczenia uzdrowiskowego, a także inne obiekty służące leczeniu uzdrowiskowemu lub obsłudze pacjenta lub turysty, w zakresie nieutrudniającym funkcjonowania leczenia uzdrowiskowego, w szczególności: pensjonaty, restauracje lub kawiarnie;
- strefa „B”, dla której procentowy udział terenów zieleni wynosi nie mniej niż 50%, obejmuje obszar przyległy do strefy „A” i stanowiący jej otoczenie, który jest przeznaczony dla niemających negatywnego wpływu na właściwości lecznicze uzdrowiska lub obszaru ochrony uzdrowiskowej oraz nieuciążliwych dla pacjentów – obiektów usługowych, turystycznych, w tym hoteli, rekreacyjnych, sportowych i komunalnych, budownictwa mieszkaniowego oraz innych związanych z zaspokajaniem potrzeb osób przebywających na tym obszarze lub objęty granicami parku narodowego lub rezerwatu przyrody albo jest lasem, morzem lub jeziorem;
- strefa „C”, dla której procentowy udział terenów biologicznie czynnych wynosi nie mniej niż 45%, obejmuje obszar przyległy do strefy „B” i stanowiący jej otoczenie oraz obszar mający wpływ na zachowanie walorów krajobrazowych, klimatycznych oraz ochronę złóż naturalnych surowców leczniczych.

Granica planowanego obszaru ochrony uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”, pokrywa się z granicą strefy „C” ochrony uzdrowiskowej.

Zgodnie z Ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o leczeniu uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz gminach uzdrowiskowych (t.j. Dz. U. z 2017 poz. 1056 z późn. zm.) – Art. 38b.:

Podsumowując, w związku ze spełnieniem warunków posiadania surowców leczniczych i klimatu leczniczego (potwierdzonych stosownymi certyfikatami) istnieją uzasadnione przesłanki do utworzenia Obszaru Ochrony Uzdrowiskowej „Lidzbark Warmiński”, w obrębie terenu Osiedla Uzdrowiskowego miasta Lidzbark Warmiński oraz dwóch sołectw Łabno i Medyny, wchodzących w skład gminy Lidzbark Warmiński.

Ze względu na brak zlokalizowanych w planowanej strefie „A” ochrony uzdrowiskowej zakładów i urządzeń leczenia uzdrowiskowego w chwili obecnej, uzdrowiskowa gmina Lidzbark Warmiński nie może ubiegać się o status uzdrowiska statutowego. Nie mniej jednak rozwój infrastruktury leczenia uzdrowiskowego w tym budowa zakładów i urządzeń leczenia uzdrowiskowego sytuowanych w planowanej strefie „A” ochrony uzdrowiskowej może przyszłości doprowadzić do uzyskania statusu uzdrowiska statutowego oraz, w połączeniu z intensywnym rozwojem turystyki leczniczej, zapewnić dalszy rozwój jako jedynego w regionie warmińsko-mazurskim

termalnego ośrodka uzdrowiskowego.

Gmina, która na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw zdrowia uzyska potwierdzenie możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na swoim obszarze, sporządza i uchwała obowiązkowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” ochrony uzdrowiskowej, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w terminie do 2 lat od dnia otrzymania tej decyzji.

Zgodnie z przepisami Rada Gminy uchwaliła w roku 2017 miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który umożliwia realizację zabudowy funkcji sanatoryjnej.

8. ZASADY I KIERUNKI OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO, ZABYTKÓW I DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński występują następujące rodzaje obiektów wymagających ochrony konserwatorskiej:

- a) obiekty architektury i założenia oraz układy urbanistyczne i ruralistyczne;
- b) zabytki archeologiczne (stanowiska archeologiczne na terenie gminy Lidzbark Warmiński w ramach archeologicznego zdjęcia Polski);
- c) zabytki techniki;
- d) parki i cmentarze;
- e) zabytkowy krajobraz kulturowy.

Powyższe obiekty i założenia należy objąć ochroną konserwatorską.

8.1. W odniesieniu do zabytków architektury i zabytków techniki ujętych w rejestrze

- a) Zakazuje się dokonywania zmian mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej przez: wyburzenia, nadbudowy, zmian dachu i jego historycznego pokrycia;
- b) Ochronie podlega kształt i rodzaj pokrycia dachów, opracowanie elewacji, stolarka okienna i drzwiowa w szczególnych wypadkach także elementy wystroju i wyposażenia wnętrza;
- c) Wszelkie działania związane z remontami i adaptacją obiektów odbywać się mogą jedynie w oparciu o wytyczne konserwatorskie, jeżeli problem tego wymaga wg ustaleń badań naukowych i konserwatorskich;
- d) Nie dopuszczalne są działania i inwestycje prowadzące do zmiany budynków wpisanych do rejestru zabytków lub mogące naruszać ich ekspozycję poprzez urządzenia techniczne (maszty, anteny itp.) (należy określić zasady umieszczania reklam czy urządzeń technicznych na budynkach i w obszarach zabytkowych – reklamy powinny nawiązywać wyglądem i konstrukcją do historycznych tj. w formie liter przestrzennych lub stylizowanych szyldów, natomiast skrzynki gazowe były jak najmniejsze, stylizowane i kolorystycznie ujednolicone kolorystycznie z elewacją, z postulowaną lokalizacją raczej na elewacji bocznej lub tylnej niż frontowej);
- e) Zakaz zmian w obrębie elewacji (z wyłączeniem prac adaptacyjnych uwzględniających walory zabytkowe obiektów, dokonanych na podstawie wytycznych konserwatorskich oraz zmian wynikających z ustaleń zdobytych na podstawie badań naukowych i konserwatorskich);
- f) Zakaz zewnętrznej termomodernizacji budynków historycznych;

- g) Adaptacja istniejących obiektów do nowej funkcji pod warunkiem utrzymania ich historycznego charakteru;
- h) Remonty historycznych budynków należy prowadzić z wykorzystaniem historycznych materiałów i technik budowlanych.

8.2. W odniesieniu do układów urbanistycznych i ruralistycznych

- a) Objąć ochroną historyczną sieć ulic i placów, historyczny sposób zabudowy (wsi, miast) i poszczególnych posesji;
- b) Chronić należy akcenty, dominanty przestrzenne oraz osie kompozycyjne i widokowe. Ochronie podlega także otoczenie obiektów zabytkowych;
- c) W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, należy określić zakres ochrony konserwatorskiej i jeżeli jest to uzasadnione wyznaczyć strefy ochrony konserwatorskiej.
- d) Nawiązanie nową zabudową do historycznej;
- e) Przebudowa obiektów dysharmonijnych.

8.3. W odniesieniu do zabytków archeologicznych

Ochronie podlegają zlokalizowane na terenie gminy Lidzbark Warmiński stanowiska archeologiczne; grodziska, kurhany, kopce graniczne, cmentarzyska, osady. W rejestrze zabytków na rok 2009 znajdują się:

- a) Kurhan KKZB wraz z otoczeniem w miejscowości Pomorowo, nr rejestru: C-283, data wpisu: 17 lipca 2009r.;
- b) Grodzisko półwyspowe w miejscowości Rogóż, nr rejestru: C-068, data wpisu: 12 czerwca 1969r., Grodzisko wyżynne, pierścieniowe w miejscowości Workiejmy, nr rejestru: C-066, data wpisu: 12 czerwca 1969 r.

Wszelkie prace i inwestycje planowane na terenach o domniemanych wartościach archeologicznych należy poprzedzić badaniami, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Obowiązuje nakaz pozostawienia w formie nieużytków stanowisk archeologicznych o wykształconej formie terenowej (grodziska, kurhany, wały itp.). Nie dopuszcza się prowadzenia na tych terenach inwestycji, działalności gospodarczej i rolniczej. Winny pozostać nieużytkami.

W stosunku do nieruchomości zabytków archeologicznych obowiązują zasady zagospodarowania i użytkowania stosownie do przepisów prawa.

8.4. W odniesieniu do zabytkowych parków i cmentarzy

Cmentarze stanowią ważny element krajobrazu wsi warmińskiej, obok kościoła stanowią główną dominantę założenia wsi. Z tego też względu szczególnej ochronie ze względu na walory krajobrazowe powinien podlegać układ przestrzenny cmentarza oraz związany z nim starodrzew. Na cmentarzach i w parkach ochronie podlegają; drzewostan, elementy małej architektury (ogrodzenia, nagrobki, pomniki, pergole, punkty widokowe itd.) i kompozycja przestrzenna. W planach zagospodarowania należy określić strefę ochronną cmentarzy, która umożliwiałaby utrzymanie skali i historycznego usytuowania poza obszarem zabudowy. W strefie tej powinien obowiązywać zakaz wznoszenia obiektów kubaturowych, a wszelkie działania muszą być prowadzone zgodnie z przepisami odrębnymi.

W obrębie historycznych parków i cmentarzy zakazuje się zmian układu przestrzennego (aleje, nasadzenia, kwatery), wycinki starodrzewia, likwidacji historycznych elementów małej architektury, a w przypadku cmentarzy także zabytkowych nagrobków. Wszelkie prace inwestycyjne dotyczące zabytkowych parków i cmentarzy należy poprzedzić właściwą dokumentacją konserwatorską, prowadzącą do określenia uwarunkowań historycznych i możliwości dalszego użytkowania. Wszelkie prace prowadzone w obrębie historycznych parków i cmentarzy należy prowadzić stosownie do przepisów prawa.

8.5. W odniesieniu do założeń dworsko – parkowych

Na terenie Gminy Lidzbark Warmiński założenia dworsko – parkowe podlegają ochronie. Dla założeń tych należy wykonać dokładne inwentaryzacje, studia historyczno – krajobrazowe i projekty rewaloryzacji w zakresie zależnym od stanu zachowania i projektowanych zmian.

Wnioski z tych opracowań winny być uwzględnione w planach zagospodarowania przestrzennego i obejmować ochroną wartości zabytkowe zespołu i ich ekspozycję tj. wokół historycznych ośrodków wiejskich oraz wokół historycznych zespołów dworsko – folwarcznych zaleca się, aby były wyznaczone strefy ochrony konserwatorskiej. Granice stref ochronnych oraz właściwy sposób użytkowania obiektów określają plany zagospodarowania przestrzennego.

8.6. W odniesieniu do krajobrazu kulturowego

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wyznaczyć strefy ekspozycji ze względu na konieczność utrzymania historycznej panoramy. Ochroną objąć należy wszystkie elementy krajobrazu kulturowego; zespoły zieleni, cmentarze, parki, aleje drzew, stanowiska archeologiczne i inne.

Nie dopuszcza się realizacji inwestycji negatywnie wpływających na chronioną sylwetę oraz wycinka historycznych drzewostanów. Ochrona ekspozycji oraz zabudowa terenów sąsiadujących z zabytkami wymaga zachowania rygorów w odniesieniu do zabudowy nowopowstającej:

- a) lokalizacja nowej zabudowy powinna być prowadzona z zachowaniem historycznych linii zabudowy;
- b) zabudowę należy dostosować do sąsiadujących budynków historycznych pod względem skali zabudowy (gabaryty bryły, wysokość, dach i jego układ kalenicy, materiał pokrycia, materiał i faktura elewacji);
- c) zaleca się zabudowę mieszkaniową nawiązującą do cech regionalnych; spełniając następujące warunki: rzut budynku w formie wydłużonego prostokąta, niska piwnica, wysoki dach z zachowaniem kątów spadku 30 – 45 stopni z tradycyjnym pokryciem dachu (dachówka ceramiczna czerwona);
- d) zabudowa gospodarcza winna zachować tradycyjną kubaturę, z wysokim dachem i tradycyjnym pokryciem (dachówka ceramiczna czerwona), budownictwo usługowe podlega takim zasadom jak budownictwo mieszkaniowe z dopuszczeniem zabudowy do dwóch kondygnacji.

8.7. Obiekty prawnie chronione

Obiekty prawnie chronione zawiera aktualny rejestr zabytków, ponad to władze konserwatorskie dysponują ewidencją obiektów charakteryzujących się szczególnymi walorami konserwatorskimi. Rejestr aktualny na dzień zatwierdzenia Studium oraz gminna ewidencja zabytków znajduje się w części I „Uwarunkowania”. Rejestry te podlegają stałej aktualizacji. Obiekty wpisane do rejestrów chronione są pod nadzorem Urzędu Ochrony Zabytków. Określa on zakres i sposób dopuszczalnych zmian w trakcie eksploatacji i przebudowy obiektów. W Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami należy

określić zasady ochrony konserwatorskiej przede wszystkim obiektów znajdujących się w rejestrach, jeżeli będzie to uzasadnione także przez wyznaczanie stref ochrony konserwatorskiej.

9. KIERUNKI MODERNIZACJI I ROZBUDOWY UKŁADU TRANSPORTOWEGO GMINY

9.1. Układ drogowy

9.1.1. Układ drogowy zewnętrzny.

Na terenie gminy jest dobrze rozwinięty system komunikacji drogowej, który pozwala sprawnie obsłużyć powiązania miejscowości z siedzibą gminy i połączenia pomiędzy miejscowościami. Szkielet układu komunikacji samochodowej na terenie gminy Lidzbark Warmiński tworzą:

- droga krajowa Nr DK51, która prowadzi ruch kołowy z przejścia granicznego z Obwodem Kaliningradzkim (Rosja) – Bezledy – Bartoszyce – Lidzbark Warmiński - Dobre Miasto – Olsztyn – Olsztynek – do drogi S7 (klasa „GP”), docelowo w ciągu drogi planowana obwodnica miasta Lidzbark Warmiński oraz miejscowości Rogóż i Miłogórze;
 - droga wojewódzka Nr DW511 relacji granica państwa – Górowo Iławeckie – Lidzbark Warmiński;
 - droga wojewódzka Nr DW513 relacji Nr 527 (Krosno) Pasłęk – Orneta – Lidzbark Warmiński – Kiwity – Wozławki.
- 1) Droga Nr DK51 dla transportu województwa jest jedną z najważniejszych i łączy drogę ekspresową S7 Gdańsk – Warszawa – Chyżne przez Olsztyn do przejścia granicznego w Bezledach z Obwodem Kaliningradzkim. Droga przenosi międzynarodowy ruch transportowy, w tym także samochodów ciężarowych, na terenie miasta zwiększony o ruch z kierunku Gdańska. Droga przechodzi przez miasto Lidzbark Warmiński klasa – techniczno – użytkowa drogi **G**. Docelowo droga w klasie GP, w ciągu drogi DK51 niezbędna jest budowa obwodnicy miasta Lidzbark Warmiński oraz miejscowości Rogóż i Miłogórze.
 - 2) Droga Nr DW511. Droga posiada klasę techniczno – użytkową **Z**, przenosi ruch lokalny turystyczny z terenów przygranicznych, wiąże ze sobą dwa ośrodki miejskie: Górowo Iławeckie i Lidzbark Warmiński. Droga przenosi w sumie niewielkie natężenie ruchu.
 - 3) Droga Nr DW513, klasa drogi na odcinku od drogi DW 527) relacji Pasłęk – Orneta - Lidzbark Warmiński posiada klasę techniczno – użytkową **G**, natomiast na odcinku Lidzbark Warmiński - Wozławki klasę **Z**. Droga ta ma istotne znaczenie dla turystyki samochodowej w regionie, gdyż łączy zabytkowe miasta i zamki gotyckie skupione w północnej części województwa. Należy zabezpieczyć możliwość realizacji tych dróg w parametrach wynikających z ich funkcji wraz z planowanymi obwodnicami miejscowości, skrzyżowaniami i węzłami.

Obsługa komunikacyjna terenów wskazanych pod zabudowę wzdłuż dróg klasy głównej, głównej ruchu pospiesznego i klasy zbiorczej odbywać się musi przez drogi niższej kategorii, realizowane dla tej zabudowy poza pasem drogowym wyższe3j kategorii.

Sieci infrastruktury technicznej wzdłuż dróg winny być projektowane poza pasem drogowym, z zachowaniem przepisów odrębnych.

Zabudowa realizowana przy drogach musi zachować odległości od krawędzi drogi wynikające z przepisów odrębnych.

- 4) Zabudowa realizowana przy drogach, szczególnie zabudowa mieszkaniowa i turystyczna musi być realizowana z zachowaniem przepisów odrębnych dotyczących hałasu i zanieczyszczeń wynikających z natężenia i rodzaju ruchu kołowego. Dla drogi krajowej DK51 jest to odległość 150 m od pasa drogowego (zgodnie z postanowieniem Nr O.OL. Z-3.439.2.1.BS z dn. 15 czerwca 2021 r. GDDKIA w Olsztynie).
- 5) Realizowane ścieżki rowerowe i ciągi piesze, wzdłuż dróg głównych i zbiorczych, winny być projektowane poza pasem technicznym drogi, niezależnie od niwelety drogi.
- 6) Droga ta ma istotne znaczenie dla turystyki samochodowej w regionie, gdyż łączy zabytkowe miasta i zamki gotyckie skupione w północnej części województwa. Należy zabezpieczyć możliwość realizacji tych dróg w parametrach wynikających z ich funkcji wraz z planowanymi obwodnicami miejscowości, skrzyżowaniami i węzłami.
- 7) Ustala się, iż obsługa komunikacyjna wskazanych na rysunku studium kierunkach rozwoju, terenów predysponowanych do zabudowy wielofunkcyjnej, planowanych wzdłuż drogi krajowej nr 51 odbywać się będzie **poprzez drogi niższej kategorii, włączające się do drogi krajowej na istniejących skrzyżowaniach, po ich dostosowaniu do wymaganych parametrów technicznych, celem zapewnienia sprawnej oraz bezpiecznej obsługi komunikacyjnej tych terenów.**

Zabudowa realizowana przy drogach, szczególnie zabudowa mieszkaniowa i turystyczna musi być realizowana z zachowaniem przepisów odrębnych dotyczących hałasu i zanieczyszczeń wynikających z natężenia i rodzaju ruchu kołowego.

9.1.2. Drogowy układ lokalny

1) Drogi powiatowe obsługujące przez teren gminy Lidzbark Warmiński

L.p.	Nr drogi	Nazwa drogi
1.	1535 N	Lidzbark Warmiński - Jeziorany
2.	1356 N	Orneta - Wolnica – Lidzbark Warmiński
3.	1346 N	Pieniężno - Lechowo - Babiak
4.	1357 N	Górowo Iław. - Babiak - droga nr 527
5.	1547 N	Rogóż - Kiwity
6.	1533 N	Lidzbark Warmiński -Suryty - Kłębowo
7.	1529 N	Dr. kraj. nr 51 - Kochanówka
8.	1525 N	Kicina- Jagoty –Lidzbark Warmiński
9.	1946 N	Blanki - Kobiela 3+232 11+840 8,608
10.	1416 N	Nowosady - Kłębowo 5+828 7+771 1,943
11.	1356 N	Orneta - Wolnica – Lidzbark Warmiński
12.	1412 N	Runowo - Łaniewo - dr. kraj nr 51
13.	1525 N	Kicina - Jagoty - Lidzbark Warmiński
14.	1950 N	Wolnica .- Miejska Wola

15. 1418 N	Dobre Miasto - Suryty
16. 1523 N	Dwórzno - Janikowo - Ignalin
17. 1541 N	Kosty - Wajsnory - Rodnowo - Kotowo - Rogóż
18. 1543 N	Kotowo - Lidzbark Warmiński
19. 1406 N	Lidzbark Warm. - Kłajdyty
20. 1946 N	Blanki - Kobiela
21. 1356 N	Orneta - Wolnica – Lidzbark Warmiński
22. 1412 N	Runowo - Łaniewo - dr. kraj. Nr 51
23. 1336 N	Babiak - Runowo
24. 1414 N	Ignalin - Wielochowo
25. 1545 N	Rogóż - Sarnowo
26. 1416 N	Nowosady - Kłębowo - Kraszewo
27. 1531 N	Suryty - Radostowo

Parametry tych dróg określają przepisy dotyczące projektowania. Ten szkielet komunikacyjny stanowi podstawę do formułowania projektów dróg powiatowych i gminnych. W ramach sukcesywnych działań modernizacyjnych należy poprawiać dostępność komunikacyjną miejscowości przez poprawę nawierzchni dróg i chodników.

W zakresie ponadnormatywnych obciążeń należy uzgodnić trasy przejazdów ponadnormatywnych z odpowiednimi służbami drogowymi w zakresie stanu technicznego dróg oraz uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej.

9.2. Powiązania kolejowe

Gminę Lidzbark Warmiński przecina linia kolejowa drugorzędna o relacji Czerwonka – Jeziorany – Lidzbark Warmiński – Sągnyty. Przewozy pasażerskie na tej linii są zawieszone.

Wznowienie przewozów kolejowych na linii kolejowej stwarza w przyszłości możliwość zmiany roli transportu kolejowego w przewozach pasażerskich i towarowych.

9.3. Szlaki turystyki kołowej, rowerowej, wodnej i pieszej

9.3.1. Szlaki turystyki rowerowej

Przez gminę Lidzbark Warmiński przebiegają trasy rowerowe:

- **Trasa międzynarodowa:**

- a) Berlin – Pyrzyce – Czaplinek – Bytów – Grudziądz – Iława – Ostróda – Olsztyn – Dobre Miasto – Lidzbark Warmiński – Reszel – Kętrzyn – Radziejewo – Pozezdrze – Giżycko – granica Litwy z odgałęzieniem Lidzbark Warmiński – Bartoszyce – Kaliningrad (trasa „Tysiąca Jezior Północnych”).

- **Trasy międzyregionalne:**

- a) Green Velo zaczyna się w Elblągu – i biegnie wzdłuż Zalewu Wiślanego przez Frombork do Braniewa, tu zmienia kierunek wzdłuż granicy północnej przez Pieniężno, Lidzbark Warmiński, Bartoszyce,

Węgorzewo, Gołdap i Suwałki - tu przyjmuje kierunek wschodni i biegnie wzdłuż granicy przez Podlasie, Lubelszczyznę do Podkarpacia i kończy się w Chotyńcu,

- b) Nowe Miasto – Lubawa – Olsztynek – Olsztyn – Biskupiec – Mrągowo – Mikołajki,
- c) Warszawa – Nidzica – Olsztynek – Olsztyn z odgałęzieniem Olsztynek – Ostróda – Zalewo – Elbląg oraz Nidzica – Szczytno – Ruciane,
- d) Lidzbark Warmiński – Orneta – Braniewo,
- e) Lidzbark Warmiński – Biskupiec – Szczytno – Myszyniec (trasa proponowana w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa),
- f) Lidzbark Warmiński – Orneta – Pasłęk – Dzierzgoń – Malbork Mrągowo – Święta Lipka.

- **Trasy regionalne:**

- a) Warmińska Ły노strada dł. 60 km z Olsztyna przez Cerkiewnik, Dobre Miasto, Kunik, Urbanowo, Łaniewo, Lidzbark Warmiński, Jeziorany, Turławki, Wądog do Olsztyna. Piękno całej trasy to możliwość podziwiania malowniczych krajobrazów, które niedostępne są z za szyby samochodu.
- b) Wielbark – Szczytno – Biskupiec – Reszel,
- c) Olsztyn – Morąg – Orneta,
- d) Ruciane – Mrągowo – Kętrzyn,
- e) Dąbrówno – Samborowo.

- **Trasy rowerowe lokalne powiatowe i gminne**

- a) Szlak żółty (południowy) - 30 km Kłębowo (ośrodek Świtez) – Kochanówka (7,6 km) – Strykowo (15,4 km) – Jarandowo (23,3 km) – Kłębowo (ośrodek Świtez 30 km),
- b) Szlak żółty (północny) – 11,3 km Lidzbark Warmiński – Koniewo (4,4 km) – Wielochowo (7,1 km) – Lidzbark Warmiński (11,30 km),
- c) Szlak zielony – 8,5 km Wielochowo – Jagoty (5,4 km) – Wielochowo (8,5 km),
- d) Szlak czerwony (zachodni) – 49,7 km Lidzbark Warmiński – Długoleka – Łaniewo (7,1 km) – Kaszuny (19,0 km) – Babiak (23,3 km) – Bugi (26,2 km) – Runowo (29,5 km) – Workiejmy (34 km) – Nowa Wieś Wielka (39,1 km) - Wielochowo (45,3 km) – Lidzbark Warmiński (49,7 km),
- e) Szlak czerwony (południowy) – 32,3 km Lidzbark Warmiński – Łabno (3,5 km) – Jarandowo (7,2 km) – Kochanówka (12,1 km) – Suryty (16,6 km) – Blanki (19,8 km) – jez. Symsar (ośrodek Świtez) (23,7 km) – Medyny (29,2 km) – Lidzbark Warmiński (32,2 km),
- f) Szlak niebieski – 31 km Lidzbark Warmiński – Koniewo (4,4 km) – Morawa (12,9 km) – Napraty (16,1 km) – Stoczek Klasztorny (20,2 km) – Kierwiny (23,2 km) - Sarnowo (26,8 km) – Lidzbark Warmiński (31 km),
- g) Szlak rowerowy nasypem kolejowym Lidzbark Warmiński - Orneta.

Projektowane przebiegi nowych szlaków powinny być podporządkowane nie tylko względem komunikacyjnym, lecz pokazaniu jak największej liczby atrakcji turystycznych, gastronomicznych i atrakcyjnemu spędzaniu czasu turystów. Należy dla szlaku opracować scenariusz zwiedzania atrakcji.

Realizowane ścieżki rowerowe i ciągi piesze, wzdłuż dróg głównych i zbiorczych, winny być projektowane poza pasem technicznym niezależnie od niwelety drogi.

Na szlaku winny być wyznaczone i przygotowane miejsca odpoczynku z powiązaniem z opisem trasy oraz atrakcji turystycznej.

9.3.2. Szlaki turystyki wodnej

Szlaki turystyki kajakowej przebiegają rzekami Łyną i jej prawym dopływem Symsarną przepływającą przez kilka jezior (Ławki, Kok, Blanki, Symsar) i pokonującą w gminie cztery stopnie wodne wykorzystywane dla celów energetycznych (Lidzbark Warmiński, Dębowo, Medyny, Maków).

Zagospodarowanie szlaków wodnych należy poprzedzić opracowaniem kompleksowego programu obejmującego wszelkie dziedziny zagospodarowania i aktywizacji dolin rzek i brzegów jezior.

Szlak oprócz warunków spływu powinien pokazywać jak największą liczbę atrakcji turystycznych (przyrodnicze, historyczne, zabytki), gastronomicznych i organizować atrakcyjne spędzanie czasu turystów (patrz wyżej analogiczne ustalenia do szlaków turystyki rowerowej).

9.4. Kierunki modernizacji i rozbudowy układów infrastruktury technicznej

Adaptuje się istniejące, budowle i urządzenia infrastruktury technicznej, dopuszcza się jej modernizację oraz realizację nowej sieci (w tym jej budowli i urządzeń) na obszarze gminy realizowanych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Sieci infrastruktury technicznej realizowane wzdłuż dróg winny być projektowane poza pasem drogowym, z zachowaniem przepisów odrębnych.

Do infrastruktury, o której mowa należy sieć:

wodociągowa,
kanalizacyjna,
deszczowa,
ciepłownicza,
gazowa,
sieć elektroenergetyczna,
telekomunikacyjna.

9.4.1. Zaopatrzenie w wodę

Zasobność warstw wodonośnych w gminie Lidzbark Warmiński zabezpiecza istniejące i przyszłe zaopatrzenia miasta i gminy w wodę pitną. Warunki hydrogeologiczne gminy Lidzbark Warmiński pozwalają na:

- a) zachowanie ogólnie obowiązujących zasad zaopatrzenia w wodę;
- b) ujęcia wód głębinnych stanowią zaopatrzenie bytowe i gospodarcze;
- c) ujęcia powierzchniowe (rzeki, jeziora) stanowią zaopatrzenie dla celów produkcyjnych innych;

Woda dostarczana jest dla celów bytowych po uzdatnieniu, gdyż występują przekroczenia ilości manganu i żelaza.

9.4.2. Kanalizacja sanitarna

Niski stopień skanalizowania gminy oraz fakt, iż zaledwie ca 10% ścieków unieszkodliwiana jest na oczyszczalniach powodują, że problemy unieszkodliwiania ścieków są niezwykle ważne dla gminy Lidzbark Warmiński.

W pierwszym rzędzie należy budować sieć kanalizacyjną prowadząc do maksymalnego wykorzystania przepustowości oczyszczalni istniejących (w Rogożu i mieście Lidzbark Warmiński), należy realizować planowane oczyszczalnie ścieków w miejscowości Babiak.

Głównym celem gospodarki wodno – ściekowej na terenie gminy Lidzbark Warmiński jest ochrona wód podziemnych i narażonych przez zanieczyszczenia. Z tego względu należy doprowadzić w pierwszej kolejności do kanalizacji części zachodniej obszaru gminy, gdyż rejonu te nie posiadają warstw geologicznych chroniących zasoby wód podziemnych. Ochrony wymaga też dolina rzeki Łyny.

Preferować należy rozwiązania kompleksowe dla poszczególnych rejonów wykorzystując aktualny postęp technologii oczyszczania, uwzględniając aspekty techniczno – ekonomiczne rozwiązań.

Takie podejście umożliwia także wykorzystania europejskich źródeł finansowania inwestycji, w których niektóre elementy programu unieszkodliwiania ścieków sanitarnych mogą być częścią składową działań dotyczących ochrony środowiska oraz turystycznej i gospodarczej aktywizacji obszarów (np. doliny rzeki Łyny) i to wspólnie z gminami sąsiednimi. Te aspekty należy wykorzystać przy opracowywaniu programów dofinansowania ze środków Unii Europejskiej.

Postęp techniczny w zakresie przydomowych oczyszczalni ścieków pozwala na stosowanie tego rodzaju lokalnych rozwiązań, jeżeli istnieją warunki w miejscu lokalizacji i jest rozwiązaniem uzasadnionym względami technicznymi i ekonomicznymi.

Ścieki rolnicze oraz przemysłowe unieszkodliwiać należy lokalnie, zależnie od uwarunkowań głównie hydrogeologicznych lokalizacji, ładunku i składu zanieczyszczeń.

Polska przystępując do Unii Europejskiej zobowiązała się do wypełnienia wymogów dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 roku dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. Urz. WE L 135 z 30.05.1991 r., str. 40-52, z późn. zm.; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15, t. 002, str. 26) zgodnie z określonymi w negocjacjach i zapisanymi w Traktacie Akcesyjnym terminami i okresami przejściowymi. W rozmowach przedakcesyjnych wynegocjowane zostały bowiem dostosowawcze okresy przejściowe na wprowadzenie przepisów ww. dyrektywy do końca 2015 r. Dlatego też, aby zidentyfikować faktyczne potrzeby w zakresie uporządkowania gospodarki ściekowej oraz uszeregować ich realizację w taki sposób aby wywiązać się ze zobowiązań traktatowych, utworzono Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK).

9.4.3. Kanalizacja deszczowa

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński brak jest kanalizacji deszczowej. Na terenach zabudowanych wodę z dachów i placów utwardzonych należy zagospodarować w granicy własnej działki. W miejscowościach jedynie spływ wód opadowych z jezdni i placów utwardzonych, o odpowiedniej czystości, winien być zorganizowany do odbiorników zgodnie z przepisami odrębnymi. Odprowadzenie ich do odbiornika powinny poprzedzić urządzenia podczyszczające (stosownie do rodzaju ścieków osadniki, separatory itd.). Pozostałe opady pozbawione zanieczyszczeń należy rozsącać do gruntu lub wód powierzchniowych.

9.4.4. Zaopatrzenie w ciepło

Rozproszone formy zabudowy nie sprzyjają tworzeniu skoncentrowanej gospodarki ciepłej. Należy dążyć do wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz paliw niepowodujących szkodliwej emisji do atmosfery. Jedynie budynki wielorodzinne realizowane w ramach gospodarki państwowej (dawne pegeery) posiadają miejscowe kotłownie węglowe.

Istniejące kotłownie w ramach remontów należy modernizować przystosowując do innych paliw, w tym nie węglowych, czyli preferowanie zaopatrzenia w ciepło w oparciu o niskoemisyjne systemy ogrzewania.

Wody geotermalne, tj. wody podziemne o temperaturze powyżej 20°C zalegają w osadach mezozoiku i paleozoiku. Najwyższe temperatury posiadają wody zalegające najgłębiej w utworach kambru, na głębokości około 1,8 – 1,9 km. Temperatura tych wód może wynosić do około 35 – 40°C. Są to solanki znacznie zmineralizowane – rzędu 100 – 200 g/dm³. Nieznana jest ich wydajność. Ponadto w warstwach płytszych występuje energia niskotemperaturowa, zawarta w gruntach i wodach. Generalnie źródła geotermalne są położone zbyt głęboko i posiadają temperaturę zbyt niską, aby w najbliższych latach można by liczyć poważnie na ich wykorzystanie.

Wnioskuje się o założenie na wszystkich budynkach urządzeń do pozyskiwania energii ze źródeł energii odnawialnej (solary, panele słoneczne do 100 kW).

9.4.5. Zaopatrzenie w gaz

Przez gminę Lidzbark Warmiński przebiegają następujące sieci:

- a) gazociąg wysokiego ciśnienia Olsztyn – Lidzbark Warmiński – Bartoszyce DN 200;
- b) projektowany gazociąg Gdańsk – Elbląg – Orneta – Lidzbark Warmiński – Kętrzyn – Giżycko – granica z Litwą (jeden z wariantów).

Należy opracować koncepcję gazyfikacji gminy w oparciu o gazociągi wysokiego ciśnienia przechodzące przez teren gminy. Określić lokalizację stacji redukcyjnych oraz przebiegu ciągów sieci gazociągów zabezpieczając potrzeby istniejące i przyszłe gminy Lidzbark Warmiński. Do czasu realizacji inwestycji gazu ziemnego stosować w szerszym stopniu gaz butlowy. W zakresie infrastruktury technicznej gazowej:

- a) umożliwić lokalizację budowli (sieci i urządzeń) gazowych w liniach rozgraniczających dróg;
- b) umożliwić lokalizację sieci gazowych na terenach o innym przeznaczeniu (rolnym, mieszkaniowym, usługowym, przemysłowym, terenach zieleni) na zasadach określonych w przepisach odrębnych;
- c) regulację zasady rozbudowy sieci gazowej w oparciu o warunki określone w przepisach odrębnych.

Dla istniejących i projektowanych sieci gazowych wyznaczane są strefy kontrolowane (odległości), w których nie wolno wznosić obiektów budowlanych, urządzać składów i magazynów oraz podejmować działań mogących spowodować uszkodzenie gazociągu podczas jego użytkowania. W strefach tych nie mogą również rosnąć drzewa. Wymagania w zakresie stref kontrolowanych zawarte w przepisach prawa.

9.4.6. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Przez gminę Lidzbark Warmiński przebiegają następujące linie energetyczne wysokiego napięcia (110KV):

- a) Bartoszyce – Lidzbark Warmiński;
- b) Górowo Iławeckie – Lidzbark Warmiński;
- c) Lidzbark Warmiński – Mątki.

Istniejący system zasilania w energię elektryczną gminy Lidzbark Warmiński jest wystarczający dla aktualnych potrzeb. Zabezpieczenie przyszłych potrzeb wymagać będzie budowy sieci i stacji transformatorowych.

Należy wspierać tworzenie elektrowni wodnych i wiatrowych, jeżeli ich budowa nie koliduje z ochroną krajobrazu i środowiska przyrodniczego.

Na obszarze gminy znajdują się czynne elementy infrastruktury technicznej elektroenergetycznej:

- linia napowietrzna 110 kV relacji Mątki – Lidzbark Warmiński;
- lokalne linie 15 kV i 0,4 kV;
- stacje transformatorowe 15/0,4 kV;
- złącza kablowe lub kablowo – pomiarowe.

Linia elektroenergetyczna 110 kV przewidywana jest do modernizacji, w zakresie której zostaną zwiększone jej możliwości przesyłowe. Istniejąca trasa i gabaryty nie ulegną zmianie. Konieczność wykonania w/w inwestycji wpisuje się w program zwiększenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej dla regionu oraz zapewni możliwość przyłączeń zarówno nowych źródeł wytwarzania jak i odbiorców występujących o warunki przyłączenia. Obecna infrastruktura liniowa 110 kV ogranicza możliwość przesyłu energii elektrycznej.

Dla linii 110 kV istnieje pas ograniczonego zagospodarowania terenu w odległości około 18,0 m od osi linii w obie strony. Wszelkie zmiany w zagospodarowaniu terenu w pasie powinny być uzgadniane z zarządcą sieci.

Dla linii 15 kV pas ograniczonego zagospodarowania to około 7,5 m od osi w obie strony. Wszelkie zmiany w zagospodarowaniu terenu w pasie powinny być uzgadniane z zarządcą sieci.

Ponadto w zakresie infrastruktury technicznej elektroenergetycznej ustala się:

- zagospodarowanie terenu powinno uwzględniać istniejące urządzenia elektroenergetyczne;
- dopuszcza się przebudowę urządzeń elektroenergetycznych;
- przyłączenia odbiorców do sieci elektroenergetycznej na ogólnych zasadach wynikających z przepisów prawa;
- dopuszcza się rozbudowę sieci elektroenergetycznej na potrzeby przyłączania odbiorców według potrzeb wynikających z docelowego zainwestowania terenu;
- do projektowanych urządzeń powinny być zapewnione dojazd i dostęp.

9.4.7. Telekomunikacja

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński czynne są urządzenia telekomunikacji i telefonii komórkowej. Wszelki rozwój sieci oraz lokalizacja stacji bazowych telefonii komórkowej wynika z potrzeb obsługi obszarów gminy. Sieci telekomunikacyjne, teleinformatyczne, w tym szerokopasmowe mają priorytet w obsłudze terenu. W inwestycjach telekomunikacyjnych preferować należy rozwój prowadzący do objęcia usługą internetu całej gminy.

9.4.8. Gospodarka odpadami

Opracowana prognoza zmian w gospodarce odpadami wskazuje, że w nadchodzących latach, pomimo stopniowo malejącej liczby mieszkańców, będzie można obserwować powolny wzrost ogólnej ilości odpadów wytwarzanych w gminie.

Nowelizacja ustawy z 2011 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wprowadziła szereg istotnych

zmian do systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym nałożyła nowe obowiązki na samorządy, podmioty odbierające odpady komunalne oraz na właścicieli nieruchomości. Celem tych zmian była i w dalszym ciągu jest poprawa obecnego stanu gospodarki odpadami komunalnymi i dostosowanie go do standardów Unii Europejskiej.

Wraz z uchwaleniem „Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016” Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął uchwałę Nr XVIII/334/12 z dnia 19 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016 (z późn. zm.). Według tej Uchwały (z późn. zm.)¹, dla Regionu Centralnego instalacjami regionalnymi do przetwarzania odpadów komunalnych w Regionie są:

- ZGOK Sp. z o.o. w Olsztynie – instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Olsztynie,
- ZGOK Sp. z o.o. Bartoszycach – składowisko odpadów, kwatera III, zlokalizowana w Wysiece.

Dodatkowo, zgodnie z Uchwałą Nr XVIII/334/12 (z późn. zm.) w ramach Regionu Centralnego przewidziano instalacje do zastępczej do obsługi regionu, na wypadek awarii instalacji regionalnej lub niemożliwości przyjmowania odpadów przez instalację regionalną z innych przyczyn

- sortownie zmieszanych odpadów komunalnych w Olsztynie, Świątynie oraz w Wysiece,
- kompostownia odpadów ulegających biodegradacji w Wysiece,
- składowiska odpadów w Wólce, Siedliskach, Rudnie, Mażanach,
- instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w miejscowościach: Siedliska, Rudno/Zbożne, Sękity, Kętrzyn/Pudwągi, Różanki,
- instalacje mechaniczno-ciepłego przetwarzania odpadów komunalnych w Różankach.

W granicach gminy funkcjonowało przed laty składowisko odpadów komunalnych w Medynach. Zostało ono jednak zamknięte w 2008 roku, a w 2014 r. zakończono jego rekultywację. Ponadto na terenie byłego składowiska, na części działki znajdującej się poza byłą kwaterą składowania (działka nr 3/5, obręb Medyny) zrealizowano Stację Przeladunkową wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów.

Stacja Przeladunkowa w m. Medyny, zgodnie z założeniami ma przepustowość maksymalnie 27 000 Mg/rok, w tym 19 000 Mg/rok odpadów zmieszanych oraz 7000 Mg/rok odpadów selektywnej zbiórki. Szacunkowa przepustowość Punktu Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów w m. Medyny to 1000 Mg/rok odpadów selektywnie zbieranych (szkło, tworzywa sztuczne, papier i tektura, metale) i odpadów tzw. problemowych, tj. zarówno niebezpiecznych, jak i innych niż niebezpieczne.

Stacja Przeladunkowa wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów w m. Medyny powstała w ramach projektu „System zagospodarowania odpadów komunalnych w Olsztynie. Budowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów”. Funkcją instalacji w Medynach jest zmniejszenie kosztów transportu odpadów komunalnych z gmin położonych w znacznej odległości od Olsztyna (w tym gminy Lidzbark Warmiński), gdzie znajduje się centralna instalacja – tzw. Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych (instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów). Ponadto rolą instalacji w Medynach jest zmniejszenie natężenia ruchu oraz skrócenie długości tras dla pojazdów dowożących odpady, poprzez stworzenie pośredniego punktu, do którego odpady są dostarczane z bezpośredniej okolicy.

¹ Ostatnia zmiana jest z dnia 26 sierpnia 2015 r. – Uchwała Nr IX/228/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 sierpnia 2015 r. zmieniająca uchwałę nr XVIII/334/12 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 czerwca 2012 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016 (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. 2015 Nr IX/228/15 (stan na wrzesień 2015 roku).

Stacja Przeladunkowa wraz z Punktem Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów w m. Medyny stanowi jeden z elementów regionalnej gospodarki odpadami komunalnymi obowiązującej w kraju i w poszczególnych województwach, w tym w województwie warmińsko-mazurskim. Funkcjonowanie instalacji w Medynach przysłuży się wdrażaniu regionalnego systemu gospodarki odpadami oraz, w założeniu, przysłuży się jego usprawnieniu.

10. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO

10.1. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym są to działania o znaczeniu gminnym, bez względu na status podmiotu podejmującego działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w ustawie o gospodarce nieruchomościami. Interes publiczny jest realizowany przez inwestycje celu publicznego, uwzględniające potrzeby społeczeństwa lub lokalnych mieszkańców, związane z zagospodarowaniem przestrzennym.

10.1.1. Zasady realizacji zadań gminy w zakresie usług publicznych decydujących o jakości życia mieszkańców i funkcji gospodarczych gminy

1) Oświata

Istniejąca podstawowa baza lokalowa i uzupełniająca (sportowa oraz kulturalna), jej rozmieszczenie przestrzenne, a także obsada kadrowa szkół są w stanie zagwarantować dobry standard usług oświatowych. W planowaniu długookresowym należy pamiętać o zmieniających się cyklach wyżu i niżu dzieci w grupie szkolnej i niedokonywanie zmian tylko pod wpływem stanu istniejącego. Przewiduje się znaczne podwyższenie standardu wyposażenia szkół w tym w gabinety lekarskie, pracownie informatyczne itd. W sąsiedztwie szkół, ale także w każdej miejscowości należy zrealizować boiska sportowe. Przewidzieć należy rozwój środków łączności internetowej, w tym bezprzewodowej, modernizację i doposażenie szkół.

2) Zdrowie

Zarówno sieć obsługi, jak i kadry zabezpieczają potrzeby gminy. Usługi wyższego rzędu realizują obiekty zlokalizowane w mieście Lidzbark Warmiński. Prywatyzacja usług daje szansę elastycznego dostosowania obsługi do pojawiających się potrzeb. Zmiany struktury demograficznej ludności prowadzą do wzrostu grupy społeczeństwa starszego, co wymagać będzie odpowiedniego przeprofilowania usług i rozwoju niektórych specjalności w medycynie i opiece społecznej. Wskazane są działania w tym zakresie na podstawie programów tworzonych w oparciu o aktualny stan prawny i organizacyjny służby zdrowia. Obiektem wiodącym w skali gminy pozostaje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Pilniku łącznie z punktem aptecznym. Nie wyklucza się tworzenia „punktów medycznych” w Runowie, Kraszewie i Rogożu. Należy popierać tworzenie przyszłych gabinetów lekarskich.

3) Kultura

Wśród istniejących obiektów ośrodkiem wiodącym w działalności kulturalnej gminy powinien być Gminny Ośrodek Kultury i Sportu w Pilniku. Nie wyklucza się budowy innych o podobnej roli. Świetlice wiejskie znajdują się w miejscowościach: Nowosady, Morawa, Ignalin, Koniewo, Miejska Wola, Babiak, Kochanówka, Kłębowo, oraz w Sarnowie. Nie wyklucza się inicjatyw organizacji pozarządowych oraz stowarzyszeń w innych miejscowościach w zależności od potrzeb lokalnych. Oprócz placówek działalności kulturalnej szkoły stanowią

centra aktywizacji życia wsi szczególnie w zakresie kultury i sportu. Decyzja o likwidacji placówek szkolnych powinna uwzględniać i ten aspekt.

4) Mieszkalnictwo

Gmina Lidzbark Warmiński posiada duży gminny zasób mieszkaniowy, największy w powiecie. Powstał na bazie budynków wybudowanych po II wojnie światowej. Zasób mieszkaniowy Gminy na koniec roku 2006 stanowił 81 lokali mieszkalnych. W jego skład wchodzi następujące obiekty:

- a) budynki (mieszkania samodzielne) – 2 lokale;
- b) wydzielone mieszkania w budynkach publicznych – 27 lokali;
- c) mieszkania w budynkach wielorodzinnych – 52 lokale.

Stan techniczny większości lokali charakteryzuje się wysokim stopniem zużycia technicznego i wymaga podjęcia działań remontowo – budowlanych, modernizacyjnych i termomodernizacyjnych. Analiza potrzeb oraz plan remontów i modernizacji wynikających ze stanu technicznego budynków i lokali wskazuje na konieczność poprawy warunków mieszkaniowych w około 60% zasobu.

W najbliższych latach władze Gminy planują ich systematyczną wyprzedaż. Analizy dotyczące zapotrzebowania na mieszkania gminne.

Plany władz gminy odnoszą się również do lokali socjalnych. Z prognoz wynika, że w najbliższych latach wzrosną potrzeby w tym zakresie. Szacuje się, że zapotrzebowanie na lokale socjalne będzie wynosiło około 20 mieszkań. Zasoby mieszkaniowe, nie licząc lokali socjalnych, są w zasadzie wystarczające. Wymagają jedynie znacznych nakładów na remonty i modernizacje, gdyż ich zużycie techniczne sięga w niektórych przypadkach nawet 60-70%. Zainteresowanie zabudową jednorodzinną płynie głównie z zewnątrz gminy, ale nie należy wykluczyć też mieszkańców Gminy Lidzbark Warmiński. Gmina z racji swej dużej atrakcyjności przyrodniczej dysponuje wieloma obszarami, które mogłyby spełnić oczekiwania przyszłych mieszkańców. Niezbędne jest jednak aktywne realizowanie polityki przestrzennej poprzez opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wyposażanie nowych terenów w sieci uzbrojenia technicznego, gdyż systematyczny wzrost zainteresowania budownictwem indywidualnym może w przyszłości przewyższyć posiadane rezerwy. Istniejąca baza lokalowa oraz dotychczasowe tradycje wskazują na to, że obiekty szkolne wraz z bibliotekami stanowić będą nadal centra oddziaływania kulturalnego na wsiach gminy Lidzbark Warmiński. Oczekiwać należy organizacji różnego rodzaju imprez integrujących społeczności lokalne oraz sezonowych w malowniczym plenerze nad jeziorami, imprez promujących gminę. Do takich działań gmina powinna być przygotowana organizacyjnie i zabezpieczyć bazę.

5) Zatrudnienie, rynek pracy, bezrobocie

Najważniejszym działaniem gminy w zakresie walki z bezrobociem jest:

- a) zapobieganie migracji;
- b) odpowiedź na zmiany strukturalne w rolnictwie;
- c) poprawa warunków życia mieszkańców gminy.

Kluczem do osiągnięcia tych celów jest wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy. Wspierać należy tworzenie wszelkich miejsc pracy z wyjątkiem niesprzyjających środowisku przyrodniczemu i warunkom życia mieszkańców gminy. Szans poszukiwać należy przede wszystkim w działalności związanej z usługami leczniczymi, obsługi rolnictwa (przetwórstwo, usługi itp.), dziedzinach uzupełniających rolnictwo jako działalność

podstawową (agroturystyka, drobne przetwórstwo bazujące na surowcach pochodzenia rolniczego) oraz w usługach turystycznych (obsługa ruchu turystycznego i szlaków i podobne).

Wspieranie dotkniętych skutkami bezrobocia musi zapobiegać wykluczeniu społecznemu bezrobotnych, powinno się je prowadzić za pośrednictwem służb pomocy społecznej.

6) Obiekty społecznych usług lokalnych

Realizacja terenów przestrzeni publicznej w tym: place zabaw, tereny sportu i rekreacji, budowa domów kultury lub/i izb regionalnych, urządzanie terenów kultury fizycznej. Ustala się urządzenie terenów urządzeń sportowych i terenów rekreacji, w tym placów zabaw w każdej miejscowości będącej siedzibą obrębu geodezyjnego, a także w każdej miejscowości Gminy wg aktualnych potrzeb mieszkańców. W ramach realizacji zadań własnych gminy dotyczących zaspakajania potrzeb zbiorowych wspólnoty na podstawie ustawy o samorządzie gminnym. Lokalizacja powyższych terenów na:

- działkach będących własnością gminy,
- działkach będących własnością skarbu państwa pozostających we władaniu krajowego ośrodka wsparcia rolnictwa przekazywanych na podstawie przepisów odrębnych ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi skarbu państwa,
- działkach pozyskanych przez gminę.

Powierzchnia działki dla terenów, o których wyżej winna wynosić w zależności od przeznaczenia od 100,0 m² do 6 000,0 m².

7) Komunikacja i infrastruktura techniczna

- a) budowa projektowanych związanych z nią zabudową usług leczniczych, zgodnie z zapotrzebowaniem w miarę realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefy ochrony uzdrowiska;
- b) budowa dróg gminnych klasy dojazdowej w ramach nowego zagospodarowania terenu pod zabudowę wynikającego z planu zagospodarowania przestrzennego;
- c) modernizacja dróg gminnych polegająca na realizacji nowej nawierzchni przystosowanej do przenoszonego ruchu, naprawie nawierzchni, poszerzeniu jezdni, budowie chodników w obszarze zwartej zabudowy miejscowości;
- d) budowa ścieżek rowerowych wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu ze wzrostem natężenia ruchu rowerowego należy podnosić standardy dróg rowerowych oraz budować miejsca postojowe dla rowerów przy przystankach autobusowych, stacjach kolejowych, przy urzędach, szkołach itp. zgodnie z ideą: „tu bezpiecznie zaparkuj, dalej jedź rowerem lub idź pieszo” a także realizacja infrastruktury turystycznej poprzez wytyczenie i urządzenie szlaków turystyki pieszej i rowerowej;
- e) budowa kolektorów sieci kanalizacji sanitarnej oraz związanych z nią urządzeń i budowli technicznych, zgodnie z zapotrzebowaniem w miarę realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego strefy ochrony uzdrowiska
- f) budowa gazociągu niskiego ciśnienia w miejscowości Pilnik;
- g) budowa wodociągu w miejscowości Łabno.

10.2. Obszary na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym

Plan województwa warmińsko – mazurskiego określił podstawowe cele polityki przestrzennej. Dla zrealizowania przyjętych celów wskazuje stosowanie ogólnych zasad postępowania w odniesieniu do kształtowania zagospodarowania przestrzennego, które prowadzić będzie do zrównoważonego rozwoju województwa, uwzględniając istniejące uwarunkowania i potrzeby rozwoju społeczno – gospodarczego. Jednocześnie przyjmuje się wspierania działań jednostek samorządu terytorialnego w realizacji przedsięwzięć wpisujących się w politykę przestrzenną województwa. Dla gminy Lidzbark Warmiński oznacza to:

10.2.1. Ochrona dziedzictwa kulturowego i kształtowanie tożsamości regionu

Utworzenie parku kulturowego w Markajmach.

10.2.2. Wykorzystanie potencjału turystycznego województwa turystycznego jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego

Kreowanie wspólnych przestrzeni turystycznych oraz produktów turystycznych w oparciu o:

- Łyna Alle Ława. Utworzenie szlaku turystycznego rzeką Łyną poprzez rozwój infrastruktury podstawowej dla turystyki wodnej, rozwój bazy noclegowej i turystycznej
- Szlak rowerowy Green Velo
- Szlak Kopernikowski.

10.2.3. Osiągnięcie spójności systemu transportowego regionu w celu zwiększenia dostępności zewnętrznej i wewnętrznej oraz zmniejszenia kosztów transportu.

Rozwój regionalnej infrastruktury drogowej dla uzyskania dostępności i spójności dróg wojewódzkich:

- Modernizacja drogi nr DK51 relacji gr, państwa (Bezledy) – Bartoszyce – Lidzbark Warmiński – Dobrze Miasto – Olsztyn do parametrów technicznych GP
- Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 513.

10.2.4. Ochrona środowiska oraz dostępność do infrastruktury technicznej

- Modernizacja linii 110 kV relacji Lidzbark Warmiński – Górowo Iłoweckie (Energia Operator S.A. na lata 2017 – 2022)
- Modernizacja linii 110 kV relacji Mątki – Lidzbark Warmiński (Energia Operator S.A. na lata 2017 – 2022)
- Budowa gazociągu Wawrzyny – Redy (plan Rozwoju PSG na lata 2016 – 2020).

10.2.5. Integracja telekomunikacyjna dostęp do innowacyjności

- Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie (zapewnienie dostępu do usług szerokopasmowych dla mieszkańców, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców w województwie warmińsko-mazurskim).

10.3. Elementy i problemy wspólne gminy i miasta Lidzbark Warmiński, zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Obszary i inwestycje celu publicznego lokalne, ponadlokalne elementy wspólne gminy i miasta Lidzbark Warmiński to:

- a) zagospodarowanie terenów na styku gminy i miasta;
- b) oświata wyższych poziomów oraz podstawowa na terenach przyległych do granic miasta;
- c) ochrona zdrowia wyspecjalizowana i stacjonarna, pogotowie, apteki;
- d) niektóre dziedziny opieki społecznej;
- e) rekreacja i obsługa ruchu turystycznego, szczególnie na szlakach wodnych i lądowych oraz terenów zabudowy lotniskowej;
- f) rezerwa terenów oraz wspólne inwestycje takie jak: zaopatrzenie w wodę, oczyszczalnia ścieków, elektroenergetyka, układy komunikacyjne, budownictwo;
- g) zagospodarowanie terenów w rejonie Pilnika i Góry Krzyżowej z przeznaczeniem: turystyczno – rekreacyjnym, sportowym, leczniczym (uzdrowskim, w związku z wprowadzeniem na terenie gminy i miasta stref ochrony uzdrowskiej, projektowanym statusem uzdrowska) i innym wykorzystującym wody geotermalne;
- h) Rozwój i modernizacja drogi krajowej nr 51 (przebudowa do klasy GP – głównej ruchu przyspieszonego);
- i) Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 513;
- j) Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej – województwo warmińsko – mazurskie;
- k) Modernizacja linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Olsztyn – Lidzbark Warmiński;
- l) Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie (zapewnienie dostępu do usług szerokopasmowych dla mieszkańców, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców w województwie warmińsko-mazurskim);
- m) Łyna Alle Ława. Utworzenie szlaku turystycznego rzeką Łyną poprzez rozwój infrastruktury podstawowej dla turystyki wodnej, rozwój bazy noclegowej i turystycznej.

Realizacja tych zadań wymaga wzajemnego porozumienia, wspólnego działania i tworzenia układów organizacyjnych odpowiednich dla realizacji zadania. Władze powiatowe i wyższego szczebla nie określają zadań ponadlokalnych, jednakże należy zabezpieczyć możliwości realizacji inwestycji infrastruktury technicznej, wymienionych w niniejszym Studium.

11. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Zgodnie z przepisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym gmina powinna wykonać analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenę aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przynajmniej raz na kadencję rady.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego konieczne, są dla ułatwienia skoncentrowanych procesów inwestycyjnych, wyprzedzające działania związane z wyłączeniem z użytkowania rolnego i leśnego, które można dokonać na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Kompleksowość działań inwestycyjnych, zachowania ładu przestrzennego oraz realizacji inwestycji celu publicznego w postaci budowy infrastruktury społecznej i infrastruktury technicznej wymaga opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a także programów zagospodarowania szlaków turystycznych (patrz ustalenia dotyczące szlaków).

Objęte odpowiednimi opracowaniami powinny być także obszary dla tematów wynikających z przepisów o opracowaniu programów Unii Europejskiej.

11.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych

Plany miejscowe należy sporządzać dla obszarów:

- strefy uzdrowiska i strefy ochrony uzdrowiskowej
- terenów górniczych
- zabudowy terenów chronionych gruntów rolnych i leśnych
- scalania i wtórnego podziału nieruchomości
- jeżeli na obszarze gminy przewiduje się wyznaczenie obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

11.1.1. Strefa uzdrowiska

Zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych gmina, która na podstawie decyzji ministra właściwego do spraw zdrowia uzyska potwierdzenie możliwości prowadzenia lecznictwa uzdrowiskowego na swoim obszarze, sporządza i uchwała miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla strefy „A” ochrony uzdrowiskowej, na zasadach określonych w odrębnych przepisach, w terminie do 2 lat od dnia otrzymania tej decyzji – dla strefy A.

Wobec tego Gmina Lidzbark Warmiński sporządziła miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszarów ochrony uzdrowiskowej „A” w obrębach Pilnik, Medyny gm. Lidzbark Warmiński (uchwała Nr XXVII/216/2017 Rady Gminy Lidzbark Warmiński z dn. 2017.10.27; Dz.U2017.4280).

11.1.2. Problematyka obrony cywilnej

W zakresie obrony cywilnej nie przewiduje się na terenie gminy inwestycji o charakterze wojewódzkim i krajowym. Uwzględnienie potrzeb obrony cywilnej na terenie gminy odbywać się będzie na etapie sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 27 marca o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 293 z późn. zm.) oraz pozostałymi przepisami prawa regulującymi kwestię obrony cywilnej.

11.2. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Plany miejscowe powinno się sporządzać dla terenów inwestycyjnych, obszarów rozwoju osadnictwa, zwartej zabudowy, a także dla terenów chronionych przed nową zabudową.

Miejscowy plan winien być opracowany dla:

- 1) lokalizacji farmy wiatrowej, obszar opracowania winien obejmować lokalizację wiatraków wraz ze strefą ich oddziaływania (uciążliwości) na tereny sąsiednie.
- 2) Gmina sukcesywnie winna sporządzić plany miejscowe dla miejscowości:
 - a) Rogóż
 - b) Runowo,
 - c) Babiak,
 - d) Kraszewo

oraz terenów położonych w sąsiedztwie miasta Lidzbarka Warmińskiego przeznaczonych w Studium pod nową zabudowę.

Dokładne określenie granic terenów, dla których będą sporządzane plany miejscowe określane będzie na etapie podejmowania przez Radę Gminy uchwał w sprawie przystąpienia do opracowania tychże planów. Zaleca się, aby sporządzane plany miejscowe były poprzedzone analizą zasadności przystąpienia do tych planów oraz aby obszar opracowania planu nie ograniczał się tylko do nowej zabudowy, lecz obejmował także tereny sąsiednie.

11.1.3. Obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW

Obecnie na obszarze gminy funkcjonują urządzenia wytwarzające energię ze źródeł odnawialnych.

- 3) Na rzece Łynie w granicach gminy znajdują się elektronic wodne, dla których został opracowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- 4) W części północno-zachodniej gminy w obrębach: Kłusy Wielkie, Drwęca i Workiejmy planowana jest lokalizacja urządzeń produkujących energię z odnawialnych źródeł energii (elektrownie wiatrowe i fotowoltaiczne).

Zgodnie z przepisami odrębnymi Gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania dla terenów, na których wyznacza się obszary, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW wraz z ich strefą ochronną związaną z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.

12. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY, W TYM WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Zgodnie z art. 38a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) dla obszaru województwa sporządza się, nie rzadziej niż raz na 20 lat, audyt krajobrazowy. Audyt

krajobrazowy identyfikuje krajobrazy występujące na całym obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne oraz dokonuje oceny ich wartości.

Według stanu na marzec 2020 r. województwo warmińsko-mazurskie nie opracowało audytu krajobrazowego.

13. KIERUNKI KSZTAŁTOWANIA ROLNEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ I ZMIANY UŻYTKOWANIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH

13.1. Kierunki kształtowania rolnej przestrzeni produkcyjnej

Gmina Lidzbark Warmiński jest typowo rolniczą, grunty orne stanowią 58% powierzchni. Grunty rolne gleby średnie (IVa i IIIb klasy), które stanowią 80 % areálu, z dużą powierzchnią kompleksów leśnych a przy tym przestrzennie bardzo rozległą.

Najważniejszą dziedziną rolnictwa, ze względu na dużą ilość użytków zielonych, jest hodowla bydła mlecznego, stąd też prężnie rozwijająca się dziedzina mleczarska i druga nazwa Warmii: „Kraina mlekiem płynąca”. Znaczący producenci mleka stosują nowoczesne i zaawansowane metody hodowli krów i produkcji mleka, dzięki czemu dziedzina ta stoi na bardzo wysokim poziomie. Oprócz hodowli bydła mlecznego, drugim ważnym kierunkiem produkcji rolnej jest produkcja roślinna opierająca się głównie na uprawie zbóż i kukurydzy.

Relatywnie wysoka klasa bonitacyjna gleb w stosunku do uwarunkowań regionu oraz struktura władania (znaczny udział gospodarstw powyżej 50 ha, ca 25% gospodarstw powierzchni 20 do 50 ha) predysponują prawie całą gminę do rozwoju rolnictwa. Powołane do tego jednostki organizacyjne i agencje winny prowadzić politykę powiększania areálu gospodarstw, zapobiegając ich zmniejszaniu w procesach obrotu nieruchomości i dzierżawienia.

Lesistość gminy wynoszącą ca 27% należy podnieść zalesiając grunty rolne:

- o bonitacji poniżej klasy IV,
- grunty zagrożone erozją,
- tereny wyznaczone w ramach scaleń,
- enklawy śródleśne i przyleśne do 5 ha.

Obszary te powinny także podlegać w pierwszym rzędzie polityce wyłączania z użytkowania rolnego.

W stosunku do gruntów rolnych klasy bonitacyjnej I-III obowiązują przepisy odrębne dotyczące ochrony zasobów glebowych przez zmianą sposobu użytkowania.

Ochrona zasobów glebowych i rolniczej przestrzeni produkcyjnej powinna polegać przede wszystkim na:

- ochronie terenów o najwyższej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze, o ile nie koliduje ona z potrzebami rozwojowymi gminy, przy czym należy zabezpieczyć przestrzeń gminy przed nadmierną presją urbanistyczną (zjawiskiem „rozlewania się” zabudowy);
- przeciwdziałaniu erozji gleb, poprzez właściwą gospodarkę rolną i wprowadzanie zieleni śródpolnej na terenach silnie erodowanych;
- przeciwdziałaniu nadmiernej intensyfikacji produkcji rolnej oraz nadmiernym stosowaniem środków ochrony roślin i nawozów, a także przed niewłaściwą agrotechniką;

- likwidacji wadliwych melioracji.

13.2. Kierunki kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Lesistość gminy Lidzbark Warmiński w skali powiatu wynosi 12,29%. Jednym z celów wojewódzkiego programu ochrony środowiska jest prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej. Zostało to ujęte kompleksowo w uchwalonym przez Zarząd Województwa w 2001 roku „Wojewódzkim Programie Zwiększania Lesistości na lata 2001-2010”.

Dla zapewnienia tej ochrony właściciele lasów obowiązani są do kształtowania w ekosystemach leśnych równowagi, podnoszenia naturalnej odporności drzewostanów, wykonywania zabiegów profilaktycznych zapobiegających zagrożeniom pożarami, wykrywania i zwalczania szkodliwych organizmów oraz ochrony gleby i wód leśnych.

Naturalne funkcje lasu podzielić można na trzy grupy, mianowicie:

- Biotyczne – tworzące potencjał biotyczny w przestrzeni przyrodniczej;
- Ochronne – w odniesieniu do walorów przyrody w lesie;
- Produkcyjne i reprodukcyjne – zapewniające odnawialność lasu i jego trwałość jako ekosystemu.

Niezwykle ważne jest, aby funkcje biotyczne i ochronne nie zostały zdominowane przez produkcyjną. Na obszarach poszczególnych nadleśnictw w planach urządzeniowych wyznaczone zostały lasy ochronne wodochronne i glebochronne.

Ponadto, z racji położenia części obszaru gminy w granicach obszaru chronionego krajobrazu obowiązują przepisy odrębne, zawierające m.in. ustalenia dotyczące czynnej ochrony leśnych i nieleśnych ekosystemów lądowych. Do najważniejszych z punktu widzenia gospodarki można zaliczyć:

- maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne;
- ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich, oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;

Do najważniejszych z punktu widzenia gospodarki leśnej można zaliczyć:

- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania;
- zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy rolno-leśnej; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;
- utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach i łęgach; budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających różnorodność biologiczną w lasach;
- zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych; niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji;

- wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem.

Dolesień wymagają rejonu jezior szczególnie jezioro Blanki i jezioro Wielochowskie.

Na terenach leśnej przestrzeni produkcyjnej obowiązują „strefy w ograniczeniu w zabudowie i zagospodarowaniu terenu od proponowanych lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz innych odnawialnych źródeł energii zgodnie z rysunkiem zmiany studium”,

13.2.1. Lasy wodochronne

Położone są na siedliskach wilgotnych i obrzeżach cieków wodnych. Występują rozciągając się pasmowo głównie wzdłuż brzegów rzeki Łyny, na odcinku od rzeki Elmy do granicy z gminą Bartoszyce. Obszary lasów wodochronnych występują też w otoczeniu jeziora Symsar oraz w kompleksie lasów Łaniewskich, w których znajduje się użytek ekologiczny jeziora Potar.

13.2.2. Lasy glebochronne

Występują w rejonach narażonych na erozję, w tym na stromych zboczach rzeki Łyny oraz pasmowo w kompleksie leśnym w rejonie wsi Kunówko.

Zasoby leśne powiatu lidzbarskiego znajdują się pod nadzorem czterech nadleśnictw. Nadleśnictwa na zarządzanych terenach posiadają dużą ilość małych kompleksów leśnych (do 20 ha). Jest to powodem kłopotów eksploatacyjnych i należałoby dążyć do ich likwidacji. Fakt ten powinien być uwzględniany przy zalesieniach i zmianie sposobu użytkowania gruntów rolnych i leśnych.

„Wojewódzki program zwiększania lesistości na lata 2001-2010” określa cele priorytetowe i szczegółowe oraz kierunki działań, zintegrowane z aktywizacją gospodarczą terenów wiejskich. Celem jest podnoszenie atrakcyjności turystycznej rejonów leśnych w warunkach ochrony walorów środowiskowych, czyli zrównoważonego rozwoju. Rozwój turystyki wymaga zwrócenia uwagi w planach urzędniowych lasów na inne, pozaprodukcyjne funkcje użytkowe lasów. Wskazany jest rozwój zadrzewień śródpolnych i utrzymanie zadrzewień towarzyszących drogom, a także zieleni o funkcji izolacyjnej oraz wokół lokalnych oczek wodnych. Należy dążyć, aby zieleń ta tworzyła wraz z lasami sieć powiązań ekologicznych (ciągów i korytarzy ekologicznych). Gospodarka zielenią i dolesieniami w jednostkach fizjograficznych doliny rzeki Łyny, Elmy, Drwęcy i Symsarny wymagają dużej staranności i zgodności ze specyficznymi warunkami przyrodniczo krajobrazowymi tych jednostek. Jako oczywisty walor krajobrazowy należy traktować przydrożne szpalery drzew i wycinkę tych drzew ograniczyć jedynie do cięć sanitarnych i absolutnie koniecznych ze względu na bezpieczeństwo ruchu kołowego.

14. ZASADY OCHRONY I UTRZYMANIA RÓWNOWAGI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

14.1. Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Wody powierzchniowe gminy Lidzbark Warmiński stanowią rzeki: Łyna, Elma i Symsarna oraz jeziora: Blanki, Symsar, Wielochowskie i Potar.

Łyna jest rzeką II rzędu, stanowi dopływ Pregoly. Największe źródła zanieczyszczeń jej wód stanowią zrzuty ścieków z oczyszczalni w Olsztynie, Dobrym Mieście, Lidzbarku Warmińskim, Bartoszycach i Sępopolu. W

ramach sieci monitoringu jakość wód Łyny badana jest powyżej Olsztyna, w rejonie zrzutu oczyszczonych ścieków oczyszczalni Łyna (Olsztyn) oraz w Stopkach na granicy kraju. Oczyszczalnie ścieków wymienionych miast poddawane są modernizacji i czystość wód Łyny ulega sukcesywnej poprawie.

Elma, to rzeka III rzędu, jest lewobrzeżnym dopływem Łyny o długości 37,6 km i powierzchni zlewni 280,5 km². W strukturze użytkowania terenów leżących w zlewni dominują pola uprawne, miejscami lasy i użytki zielone. Elma nie odbiera bezpośrednio zanieczyszczeń ze źródeł punktowych, natomiast do jej dopływu – Kamiennej Młynówki odprowadzane są ścieki z oczyszczalni z Górowa Iławieckiego.

Symsarna, to rzeka III rzędu, jest prawobrzeżnym dopływem Łyny. Jej długość, łącznie z jeziorami, przez które przepływa wynosi 37 km, a powierzchnia zlewni zajmuje obszar 276,6 km². Symsarna wypływa z jez. Luterskiego i przepływa przez jeziora Ławki, Wojtówko, Blanki i Symsar – dwa ostatnie leżące w powiecie lidzbarskim. Rzeka płynie przez gminę Kiwity i Lidzbark Warmiński. Uchodzi do rz. Łyny na terenie miasta Lidzbark Warmiński. Zlewnia rzeki ma typowo rolniczy charakter. W strukturze użytkowania terenu dominują grunty orne, łąki i pastwiska. Największe tereny leśne znajdują się w okolicy jezior Blanki i Symsar.

Badania czystości rzek na terenie województwa warmińsko – mazurskiego prowadzone są przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w ramach:

- monitoringu krajowego, polegającego na kontrolowaniu w dwóch punktach granicznych wód Łyny (Stopki) i Węgorapy (Mieduniszki) oraz wód Pasłęki w punkcie w Nowej Pasłęce;
- monitoringu regionalnego, w punktach ustalonych na terenie województwa.

Jakość wód rzecznych określana jest przez porównanie stężeń charakterystycznych poszczególnych wskaźników zanieczyszczeń z normami ustalonymi dla trzech klas czystości wody następująco:

- wody klasy I – przeznaczone są do zaopatrzenia w wodę ludności i niektórych zakładów przemysłowych, wymagających jakości wody do picia oraz hodowli ryb łososiowatych;
- wody klasy II – przeznaczone do hodowli ryb, hodowli zwierząt gospodarskich i do celów rekreacyjnych;
- wody klasy III – wody do zaopatrzenia przemysłu i do nawodnień rolniczych.

Dla wszystkich klas określone są wartości dopuszczalne wskaźników zanieczyszczeń. O klasyfikacji ostatecznej decyduje najbardziej niekorzystny wskaźnik charakteryzujący wodę. Przyjęte wskaźniki są charakterystyczne dla wszystkich rodzajów ścieków odprowadzanych ze źródeł punktowych, jak i zanieczyszczeń ze źródeł obszarowych. Pozwala to na porównanie jakości wód rzek, jednak bez uwzględnienia lokalnych naturalnych i antropogenicznych różnic występujących w ich wodach.

Niska jakości wód rzek przepływających przez gminę Lidzbark Warmiński (badanych w 2002 r.): III klasa lub nieodpowiadająca normom (NON) spowodowana jest ponadnormatywną ilością substancji organicznych, fosforu ogólnego, azotynów, jak też deficytem tlenowym.

Zasoby wód powierzchniowych powiatu lidzbarskiego w postaci zbiorników wodnych to kilka jezior, o powierzchni od 50 do ponad 400 ha.

Tabela 3 Podstawowe dane morfometryczne i wyniki oceny czystości jezior gminy Lidzbark Warmiński

Lp.	Nazwa jeziora	Gmina	Powierzchnia ha	Głębokość maks.	Rok badań	Klasa czystości	Kategoria podatności
1.	Blanki	Lidzbark Warmiński	467,5	8,4	1999	III	III

2.	Symsar	Lidzbark Warmiński	147,2	9,6	2002	III	III
3.	Wielochowskie	Lidzbark Warmiński	67,7	14,5	-	b.d.	b.d.
4.	Potar	Lidzbark Warmiński	26,6	b.d.	-	b.d.	b.d.

Badania jakości wód jezior, podobnie jak rzek, prowadzone są przez WIOŚ w ramach:

- monitoringu krajowego – w sieci krajowej znajduje się 9 jezior reperowych, badanych co roku (trzy na terenie województwa warmińsko-mazurskiego);
- monitoringu regionalnego, obejmującego jeziora o powierzchni powyżej 100 ha, ważne ze względów przyrodniczych i gospodarczych.

Badania monitoringowe prowadzone są zgodnie z obowiązującym Systemem Oceny Jakości Jezior co 5 lat. Badania oceny jakości jezior prowadzone są na podstawie określenia czystości wód oraz stopnia ich podatności na degradację. Klasa czystości wód określana na podstawie odpowiednich wskaźników fizycznych, chemicznych i biologicznych pozwala na zakwalifikowanie wód jeziornych do:

- I klasy czystości, czyli wód czystych, oligotroficznych;
- II klasy czystości, czyli wód o obniżonej jakości, umiarkowanie troficznych;
- III klasy czystości, czyli wód niskiej jakości, silnie zeutrofizowanych;
- wód pozaklasowych, czyli silnie zanieczyszczonych, hipertroficznych.

Określenie stopnia podatności zbiornika wodnego na degradację na podstawie wskaźników morfometrycznych, hydrograficznych i zlewniowych pozwala na zaszeregowanie jeziora do:

- I kategorii – o dobrych warunkach naturalnych, odpornego na degradację;
- II kategorii – umiarkowanie podatnego na degradację;
- III kategorii – o niekorzystnych warunkach naturalnych;
- poza kategorią, czyli wyjątkowo podatnego na degradację.

Jeziora gminy Lidzbark Warmiński należą do podatnych na degradację z uwagi na niekorzystne warunki naturalne, między innymi płytkość jezior czy rzeki stanowiącej system połączony z jeziorami (jeziora przepływowe).

Podobnie jak w innych rejonach województwa istotnym zagrożeniem dla wód powierzchniowych jest niedostatecznie brak kanalizacji na terenach wiejskich oraz zanieczyszczenia obszarowe, pochodzące z terenów rolniczych.

Oprócz omówionego monitoringu jakości wód powierzchniowych, systematycznym (corocznym) badaniom bakteryjnym poddawane są przez władze sanitarne kąpieliska położone nad wodami otwartymi poprzedzające decyzję dopuszczającą do użytkowania w sezonie letnim.

Eksploatacja wód podziemnych do picia i na potrzeby gospodarcze w powiecie bazuje głównie na czwartorzędowym piętrze wodonośnym, choć lokalnie wykorzystywane jest także piętro trzeciorzędowe.

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński nie zlokalizowano obszarów o znacznych wydajnościach warstw wodonośnych, czyli udokumentowanych głównych zbiorników wód podziemnych.

Czystość wód powierzchniowych stanowić musi jeden z priorytetów w ochronie środowiska. W polityce w stosunku do wód powierzchniowych zasadniczym celem winno być nie pogarszanie ich stanu. Podjąć należy wszelkie działania (inwestycje i ograniczenie inwestycji), prowadzące do zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem i ograniczenia degradacji wód.

Gmina Lidzbark Warmiński leży w tej części województwa, gdzie poziomy wodonośne występują w strefach międzymorenowych. Międzymorenowe poziomy wodonośne charakteryzują się obecnością kilku warstw wodonośnych, z których przynajmniej jeden jest zasobny w wodę w stopniu pozwalającym na eksploatację dla potrzeb zaopatrzenia w wodę. W rejonie Lidzbarka Warmińskiego użytkowy poziom wodonośny występuje przeważnie na głębokości poniżej 80 m, a nawet 150 m. W przypadku korzystnych parametrów (miąższości i wysokiego ciśnienia) warstwy wodonośne międzymorenowych stref pozwalają osiągnąć duże wydajności ze studni wierconych.

Ochrona wód podziemnych, obok ochrony wód powierzchniowych, stanowić musi jeden z priorytetów ochrony środowiska. Zasadniczym celem winno być zabezpieczenie warstw wodonośnych przed zanieczyszczeniami. Szczególne działania w tym zakresie należy prowadzić na terenach pozbawionych nieprzepuszczalnych warstw izolujących występowanie wód.

Czwartorzędowe piętro wodonośne składa się z kilku poziomów wodonośnych, które występują na głębokości od kilkunastu do ponad 200 m. Objęta nim jest północna część województwa, w tym powiat lidzbarski i gmina Lidzbark Warmiński. Piętro to charakteryzuje się brakiem rozdzielających warstw nieprzepuszczalnych o szerszym, regionalnym zasięgu, natomiast częste są przewarstwienia utworów spoiстых, które napinają zwierciadło wód podziemnych.

Urozmaicona rzeźba podłoża i współczesnej powierzchni terenu powoduje duże zróżnicowanie występowania wód podziemnych.

Miąższości utworów wodonośnych oraz wydajności ujęć są bardzo zróżnicowane. Jakość zwykłych wód podziemnych badana jest w sieci krajowej Monitoringu Jakości Zwykłych Wód Podziemnych (MJZWP) oraz w ramach monitoringu regionalnego jakości zwykłych wód podziemnych.

Zależnie od właściwości fizycznych i chemicznych wyróżnia się cztery klasy jakości wód:

- I a – wody najwyższej jakości;
- I b – wody wysokiej jakości;
- II – wody średniej jakości;
- III – wody niskiej jakości.

Dominującą klasą jakości wód podziemnych na terenie powiatu jest klasa II – wody średniej jakości – są to wody typu wodorowęglanowego. Charakteryzują się przede wszystkim podwyższoną i wysoką zawartością związków żelaza i manganu.

Istotne jest zachowanie właściwego stanu jakości wód podziemnych, tak gruntowych jak i wgłębnych. W kontekście tym należy właściwie kształtować gospodarkę wodno-ściekową, zwłaszcza zwiększyć odsetek korzystających z sieci kanalizacyjnej i wodociągowej. Tereny podmokłe, naturalne oczka wodne oraz doliny i koryta cieków powinny zostać w stanie niezmienionym i należy zakazać wszelkich działań prowadzących do zmiany stosunków wodnych.

14.2. Ochrona powietrza, hałas i klimat akustyczny

14.2.1. Ochrona powietrza

Stan zanieczyszczenia atmosfery na terenie gminy Lidzbark Warmiński badany był dla potrzeb raportu o stanie środowiska. Zainstalowane w ambulansie przyrządy pomiarowe pozwalały na wykonywanie pomiarów następujących substancji zawartych w badanym powietrzu: amoniak, dwutlenek siarki, tlenek i dwutlenek azotu, pył zawieszony oraz tlenek węgla.

Analizując wyniki pomiarów można stwierdzić, że stan sanitarny powietrza na terenie miasta Lidzbark Warmiński mieści się w dopuszczalnych normach. Uzyskane wyniki pozwalają wysnuć wniosek, że powietrze w obrębie powiatu lidzbarskiego jest dobrej jakości, gdyż dla wszystkich pomierzonych substancji nie przekraczają 25 % dopuszczalnych wartości stężeń.

Dane dotyczące stanu sanitarnego powietrza uzupełniła pierwsza i druga ocena roczna jakości powietrza w województwie warmińsko – mazurskim, wykonana w oparciu o przepisy, wprowadzone w życie ustawą Prawo ochrony środowiska. Identyczne wartości uzyskano w trakcie sporządzania „Oceny rocznej jakości powietrza w województwie warmińsko – mazurskim dla roku 2003”. Wyniki potwierdzają dobry stan sanitarny powietrza na całym terenie powiatu lidzbarskiego.

Głównymi źródłami zorganizowanej emisji substancji na terenie gminy Lidzbark Warmiński są prowadzone procesy energetycznego spalania paliw, a także – w niewielkim stopniu – prowadzone procesy technologiczne.

W strukturze zużycia paliw spalanie energetyczne zdecydowanie dominuje węgiel kamienny. Na terenie gminy Lidzbark Warmiński utrzymuje się niekorzystna struktura zużycia paliw, polegająca na zdominowaniu energetyki cieplnej przez węgiel kamienny. Natomiast udział paliw odnawialnych jest znikomy. Emisja substancji podczas prowadzonych procesów technologicznych stanowi niewielki procent emisji, spalania paliw.

Aby przeciwdziałać nadmiernej emisji substancji do atmosfery w efekcie energetycznego spalania paliw, należy przedsięwziąć szereg różnych działań, które doprowadzą do ograniczenia ilości substancji emitowanych do atmosfery. Celowi Temu będzie służyć wiele rozmaitych zadań, które zostały wyszczególnione w Strategii ekoenergetycznej powiatu lidzbarskiego. Wśród nich: działania termomodernizacyjne budynków, oszczędność zużycia energii, zmiana używanych paliw, korzystanie z istniejących źródeł energii (np. biogazu). A ponadto poszukiwanie dodatkowych, możliwych do pozyskania źródeł energii odnawialnej i pełne wykorzystanie nowoczesnych środków technicznych proekologicznych paliw konwencjonalnych, a więc gazu ziemnego i lekkiego oleju opałowego. Działania poczynione w tym kierunku powinny dać znaczne ograniczenie emisji do atmosfery.

Ponadto do najważniejszych źródeł zanieczyszczeń powietrza zalicza się emisję spalin związaną z ruchem pojazdów silnikowych (ruch po drogach, ruch w obrębie toru motocrossowego) oraz emisję związaną z indywidualnym ogrzewaniem budynków. Na obszarze zmiany studium nie występują uciążliwe dla powietrza zakłady produkcyjne.

Z racji odbywającej się na terenie gminy produkcji rolniczej może dochodzić do zanieczyszczeń powietrza w postaci wytwarzania gazów złownych (odorów). Źródłami odorów są czynności związane z: hodowlą zwierząt, chemizacją rolnictwa, funkcjonowaniem szamb.

Ograniczaniu negatywnych skutków emisji pochodzącej z ruchu pojazdów sprzyjają proekologiczne standardy w zakresie emisji spalin oraz modernizacje nawierzchni dróg. Emisja z indywidualnych procesów grzewczych może być ograniczana poprzez stosowanie ekologicznych metod pozyskiwania energii, zwłaszcza cieplnej (źródła niskoemisyjne) oraz konsekwentne postępowanie samych mieszkańców (np. wyeliminowanie spalania odpadów).

W przypadku odorów można zastosować np. stopniowe poszerzanie pasów zieleni izolacyjnych wokół obiektów uciążliwych zapachowo.

14.2.2. Hałas

Hałasem przyjęto nazywać dźwięki o częstotliwościach i natężeniach stwarzających uciążliwość dla ludzi i środowiska. Podstawowym technicznym wskaźnikiem oceny poziomu hałasu w środowisku lub ogólnej oceny stanu klimatu akustycznego jest równoważny poziom dźwięku wyrażany w decybelach (dB).

Hałas, występujący w środowisku, można podzielić na dwie podstawowe kategorie: hałas komunikacyjny oraz hałas przemysłowy.

Rozwój komunikacji i transportu sprawia, że problem uciążliwości hałasu dotyczy obecnie nie tylko dużych miast, ale również miast średniej wielkości, a także mniejszych miejscowości znajdujących się przy ruchliwych trasach komunikacyjnych.

Hałas drogowy wywiera dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska zarówno ze względu na powszechność występowania, jak i długi czas jego oddziaływania. Uciążliwość tras komunikacyjnych zależy głównie od:

- natężenia ruchu;
- struktury strumienia pojazdów oraz ich prędkości;
- rodzaju i stanu technicznego nawierzchni;
- odległości zabudowy mieszkaniowej od drogi stanowiącej źródło hałasu.

Niewątpliwie podstawowym czynnikiem mającym wpływ na emisję hałasu komunikacyjnego jest funkcja trasy komunikacyjnej. Z tego względu bardzo istotna staje się ogólna charakterystyka wszystkich dróg znajdujących się na terenie powiatu. Na terenie gminy Lidzbark Warmiński najbardziej nasilony transport przebiega drogą nr DK51 (Olsztyn – Dobrze Miasto – Lidzbark Warmiński – Bartoszyce – przejście graniczne Bezledy). Droga ta ma niewątpliwie największy wpływ na emisję hałasu komunikacyjnego na terenie gminy, przede wszystkim ze względu na znaczne nasilenie ruchu na tej trasie oraz w wyniku znacznego udziału transportu ciężkiego (wynika to z faktu, że w tym przypadku, znaczny udział odgrywa transport spedycyjny, związany z międzynarodowym przejściem granicznym w Bezledach).

Odległość zabudowy od pasa drogowego, dla drogi krajowej DK51, wynosi 150 m (zgodnie z postanowieniem Nr O.OL. Z-3.439.2.1.BS z dn. 15 czerwca 2021 r. GDDKIA w Olsztynie).

Charakter transportu (TIR-y) powoduje wzmożoną emisję hałasu do środowiska. Wzdłuż tras komunikacyjnych w oparciu o aktualne badania hałasu dysponent dróg winien wybudować ekrany ograniczające rozprzestrzenianie się hałasu. Modernizacje i przebudowy tras muszą przewidywać ich realizację.

Hałas emitowany przez zakłady przemysłowe stanowi uciążliwość przede wszystkim dla osób zamieszkujących w pobliżu źródeł jego emisji. Na terenie gminy Lidzbark Warmiński nie występują zakłady, które emitują dokuczliwy hałas przemysłowy.

14.3. Promieniowanie elektromagnetyczne

14.3.1. Promieniowanie jonizujące

Występujące w gminie Lidzbark Warmiński promieniowanie jonizujące oparte jest przede wszystkim na poziomie radiacji ze źródeł naturalnych, związanych z rozpadem pierwiastków promieniotwórczych naturalnie występujących w przyrodzie.

Poza naturalnymi źródłami promieniowania znajdującymi się w glebie, wodzie i w powietrzu, na terenie powiatu lidzbarskiego występują także sztuczne źródła promieniowania, które możemy podzielić na trzy grupy:

- zamknięte źródła promieniowania o małej aktywności, znajdujące się w szczelnej obudowie, używane w pracach diagnostycznych;
- aparatura rentgenowska;
- otwarte źródła promieniowania, które znajdują się w zakładach posiadających materiały izotopowe używane do prac naukowych, w pracowniach medycznych.

Funkcjonowanie sztucznych źródeł promieniowania jonizującego nie stwarza zagrożenia dla mieszkańców. Ewentualne awarie mogą mieć charakter wyłącznie lokalny i nie zagrażają terenom sąsiednim.

14.3.2. Promieniowanie niejonizujące

Promieniowanie niejonizujące związane jest z występowaniem pól elektromagnetycznych. Do głównych źródeł powstawania pól elektromagnetycznych należą:

- linie elektroenergetyczne i stacje transformatorowe;
- obiekty radiokomunikacyjne, w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej;
- stacje radiolokacyjne.

Istotny wpływ na środowisko mają linie wysokich napięć i stacje elektroenergetyczne o napięciach znamionowych równych 110 kV i wyższych.

Na obszarze należącym do powiatu lidzbarskiego obiektami radiokomunikacyjnymi, które mogą mieć pewien wpływ na środowisko są także stacje bazowe telefonii komórkowej. Pola elektromagnetyczne, które są emitowane przy antenach telefonii komórkowej, mocowanych na masztach, oddziałują na poziomie zawieszenia anteny. Normy techniczne i przepisy aktualnie stosowane w Polsce, dotyczące umieszczania anten stacji, zabezpieczają wymagane odległości z dala od miejsc przebywania ludzi. Nie wyklucza się budowy nowych stacji bazowych telefonii komórkowej oraz innych urządzeń służących telekomunikacji (w tym związanych z internetem). Należy zachować obowiązujące przepisy projektowania i budowy.

Na obszarze gminy źródłem niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego jest napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV. Linie elektroenergetyczne powodują ograniczenia możliwości zabudowy terenów i ich otoczenia, w myśl zapisów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymywania tych pomiarów (Dz. U. 2003 nr 192, poz. 1883).

Dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych w środowisku zróżnicowane są dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludzi. Możliwość zabudowy terenów na przebiegu linii mogłoby zapewnić np. skablowanie linii i jej przebieg pod powierzchnią ziemi.

14.4. Ochrona gleby, zagrożenia geologiczne, powodziowe i antropopresja

Mimo punktowego charakteru zanieczyszczenia gleby, największe zagrożenie wód podziemnych stanowi brak nieprzepuszczalnych warstw izolacyjnych poziomów wodonosnych.

Tereny te wymagają uporządkowanej gospodarki wodno-ściekowej oraz sposobów użytkowania gruntów zapobiegających możliwości ich skażenia. Tym samym ochrona gleby jest jednocześnie ochroną wód podziemnych. W trakcie produkcji rolnej ma miejsce emisja zanieczyszczeń do gruntu. Istnieje konieczność ograniczenia zanieczyszczania wód azotanami, pochodzącymi pośrednio lub bezpośrednio ze źródeł rolniczych. Jest to celem zapisów Dyrektywy Rady Europy zwanej potocznie Dyrektywą Azotanową (91/676/EEC).

Zgodnie z założeniami tej Dyrektywy, podstawową metodą ograniczania zanieczyszczenia wód azotanami z rolnictwa jest przestrzeganie przez rolników zasad dobrej praktyki rolniczej. W związku z tym Dyrektywa zaleca państwom członkowskim Unii opracowanie i wdrożenie kodeksu, będącego zbiorem zasad, porad i zaleceń, stosowanych przez rolnika i uznanych jako obowiązujące normy etycznego postępowania względem środowiska. Polski Kodeks Dobrej Praktyki Rolniczej opracowany został zgodnie z wymaganiami Dyrektywy Azotanowej, która jest jednym z podstawowych aktów prawnych UE w dziedzinie ochrony środowiska w odniesieniu do rolnictwa. Przy opracowywaniu Kodeksu uwzględniono stan prawny w zakresie ochrony środowiska, a zwłaszcza ochrony wód przed zanieczyszczeniami punktowymi oraz obszarowymi.

15. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

15.1. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński występują obszary zagrożenia powodziowego, oznaczone na rysunkach Załączniku nr 2 i Załączniku nr 4 do uchwały.

Przez gminę przepływa rzeka Drwęca Warmińska oraz rzeka Łyna, od rzeki Łyny odchodzi po stronie wschodniej w kierunku południowym rzeka Samsarna, w okresach nadmiernych opadów rzeki te wylewają na tereny sąsiednie, z tego powodu wyznaczony został obszar szczególnego zagrożenia powodzią. Obszar szczególnego zagrożenia powodzią obejmuje najbliższe sąsiedztwo rzeki Drwęcy Warmińskiej, rzeki Łyny oraz rzeki Samsarny jest wyznaczony przez obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie (raz na 100 lat) oraz obszar, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (raz na 10 lat). Na podstawie Map Zagrożenia Powodziowego (MZP) obszary te zostały naniesione na rysunki: Załącznik nr 2 i Załącznik nr 4 do uchwały.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa obywateli oraz ograniczenia negatywnych skutków powodzi, KZGW prowadzi prace związane z opracowaniem planów zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Prace nad planami zostały poprzedzone przygotowaniem wstępnej oceny ryzyka powodziowego (WOP) oraz map zagrożenia powodziowego (MZP) i map ryzyka powodziowego (MRP). Obecnie na bazie przygotowanych dotychczas dokumentów planistycznych oraz zgromadzonych danych przygotowywane są plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla dwóch poziomów odniesienia w stosunku do powierzchni kraju – obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Celem planów zarządzania ryzykiem powodziowym

jest ograniczenie skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację wybranych działań służących minimalizacji zidentyfikowanych zagrożeń. Działania te, muszą także prowadzić do obniżania strat powodziowych.

Obszar szczególnego zagrożenia powodzią powinien pozostać wolny od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej. Najistotniejsze z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego są przepisy obowiązujące na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, zgodnie z ustawą stanowiącą w tym zakresie.

1) W tych terenach zakazuje się:

- lokalizowania nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody;
- prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania.

2) Ochronę ludności i mienia realizuje się poprzez:

- kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych;
- racjonalne retencjonowanie wód oraz użytkowanie budowli przeciwpowodziowych, a także sterowanie przepływami wód;
- zapewnienie funkcjonowania systemu wczesnego ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze oraz prognozowanie powodzi;
- zachowanie, tworzenie i odtwarzanie systemów retencji wód;
- budowę, rozbudowę i utrzymywanie budowli przeciwpowodziowych;
- prowadzenie akcji lodołamania.

3) Na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;
- sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmacniania brzegów, obwałowań lub odsypisk;
- zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu morskiego, budową, przebudową lub remontem drogi rowerowej, a także utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie oraz czynności związanych z wyznaczaniem szlaku turystycznego lub rowerowego.

4) W celu zapewnienia właściwych warunków przepływu wód powodziowych dyrektor RZGW może, w drodze decyzji:

- wskazać sposób uprawy i zagospodarowania gruntów oraz rodzaje upraw wynikające z wymagań ochrony przed powodzią;
- nakazać usunięcie drzew lub krzewów.

Dla obszarów, dla których nie określono obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, właściwy dyrektor RZGW może, w drodze aktu prawa miejscowego, wprowadzić zakazy, kierując się potrzebą ochrony wód,

lub zakazy kierując się względami bezpieczeństwa ludzi i mienia.

Bogata konfiguracja terenu sprawia, iż w rejonach o największych spadkach i pochyleniu zboczy istnieje niebezpieczeństwo erozji i osunięć. Na tych terenach zwrócić należy szczególną uwagę na te zjawiska i dostosować sposób inwestowania oraz zagospodarowania do lokalnych uwarunkowań.

15.2. Obszary osuwania się mas ziemnych

Na obszarze gminy występują tereny kwalifikowane jako obszary predysponowane do występowania ruchów masowych. Obejmują one odcinki zboczy doliny Łyny oraz doliny Symsarny, niektóre stoki wałów morenowych akumulacyjnych oraz niektóre stoki wysoczyzny morenowej falistej. Wyrazem tego są m.in. zinventaryzowane i udokumentowane w dolinie Symsarny osuwiska. Ponadto zagrożenie procesami osuwiskowymi i erozyjnymi (spłukiwanie) może pojawić się na zboczach przekraczających 18%, zwłaszcza tych nie porośniętych żadną roślinnością, chociażby trawistą. Zbocza mające ekspozycję północną odznaczają się dodatkowo mało korzystnymi warunkami bioklimatycznymi.

Obszary zagrożone ruchami masowymi oraz inne stoki o dużych spadkach terenowych powinny zostać wolne od zabudowy mieszkaniowej, usługowej i przemysłowej.

Realizacja niezbędnych elementów infrastruktury technicznej lub komunikacyjnej wymaga zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i projektowych, przy zachowaniu rygorów budowlanych dla terenów o skomplikowanych warunkach morfometrycznych. Należy szczegółowo analizować możliwości wszelkich prac inżynierskich na obszarach zagrożonych ruchami masowymi.

16. OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

16.2. Udokumentowane złoża kopalin

Występują tu w postaci piasków, żwirów, mad rzecznych oraz torfów i namulów, zalegających w obrębie wytopiska polodowcowego, także w formie namulów lub/i torfów w obrębie den dolin rzecznych i niektórych zagłębień terenowych.

Na terenie gminy występują torfowiska, które są perspektywiczne dla udokumentowania złóż torfu. W sumie występują 82 torfowiska niskie, 4 przejściowe, 12 wysokie i 25 mieszanotypowe. Ponadto torfy występują w Strykowie, Nowej Wsi Wielkiej, Miejskiej Woli, Kłębowie, Świętniku, Jagotach, Nowosadach, Blankach, Knipach, Kotowie, Laudzie. Torfy ze wszystkich torfowisk mogą być przydatne jako rolnicze. Zakłada się wykorzystanie kopalin w sposób racjonalny z respektowaniem wymogów wynikających z przepisów odrębnych.

W obrębie gminy Lidzbark Warmiński występują udokumentowane złoża kruszywa naturalnego, które zostały uwidocznione w poniższej tabeli oraz na mapach załączniku nr 2 oraz załączniku nr 4 do uchwały:

Tabela 4. Gmina Lidzbark Warmiński – kruszywa naturalne

Lp.	Nr złoża	Miejscowość/ Nazwa złoża	Rodzaj surowca/ typ kopaliny	Organ zatwierdzaj. dokumentację. / decyzja	Zasoby Pow. złoża [tys.m ³]	Stan zagospodarowania złoża
1.	5201	„Bugi”	Kruszywa naturalne	Marszałek Wojew. Warm. – Mazurski GW.7427.10.2016 z 23.03.2016 Dodatek: Wojewoda Warmińsko – Mazurski OŚR/O.II.7414/15-34/00 z dn. 18 09. 2000	4,170	Złoże rozpoznane wstępnie
2.	8400	„Bugi II”	Kruszywa naturalne	Starosta Lidzbarski RLIOŚ.II.751-1/2000 z dn. 27.07.2000 r.	1,770	Złoże rozpoznane wstępnie
3.	5041	„Ignalin”	Ceramika budowlana	Wojewoda Olsztyński OS.V-8513/10-5/90 z dn. 28 08. 1990	1,780	Złoże rozpoznane szczegółowo
4.	18213	„Kaszuny”	Kruszywa naturalne	Marszałek Wojew. Warm. – Mazurski GW.7427.43.2016 z dn. 11.07.2016	18,538	
5.	3608	„Kochanówka II”	Kruszywa naturalne	Marszałek Wojew. Warm. – Mazurski OŚ.GW.7514-3/09 z dn. 31.03.2009	2,538	Złoże rozpoznane szczegółowo
6.	1487	„Runowo”	Kruszywa naturalne	Minister Ochrony Środowiska KZK/012/W/5073/86 z dn. 29.10.1986	42,364	Złoże rozpoznane wstępnie
7.	3579	„Kochanówka”	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko- Mazurskiego OŚ-GW.7427.54.2011 z dn. 5.12.2011 r.		złoże skreślone z bilansu
8.	16197	Kochanówka III	Kruszywa naturalne			złoże skreślone z bilansu
9.	14578	„Kochanówka IV”	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko- Mazurskiego (OŚ-GW.514-15/10) 28 sierpnia 2010 r.	12, 075	złoże zagospodarowane
10.	16093	„Kochanówka V”	Kruszywa naturalne	Starosta Lidzbarski OŚ.6528.3.2012 dnia 12 czerwca 2012 r.	1,755	złoże rozpoznane szczegółowo
11.	16094	„Kochanówka VI”	Kruszywa naturalne	Starosta Lidzbarski (OŚ.6528.4.2012) dnia 12 czerwca 2012 r.	1,999	złoże rozpoznane szczegółowo

12.	15982	„Kierz”	Kruszywa naturalne	Starosta Lidzbarski OŚ.GW.7427.4.2012 z dnia 06 lutego 2012 r.	3,59	złoże rozpoznane szczegółowo
13.	18330	„Kierz I”	Kruszywa naturalne	Starosta Lidzbarski OŚ.6528.1.2016 Dnia 04.10.2016 r.	1, 996	okresowo eksploatowane
14.	19799	„Kierz II”	Kruszywa naturalne	Starosta Lidzbarski OŚ.6528.2.2019 Dnia 02.12.2019 r.	1,990	złoże rozpoznane szczegółowo
15.	17862	„Workiejmy”	Kruszywa naturalne	Starosta Lidzbarski OŚ.6528.1.2015 z dn.30.10.2015 r.	1,97	Złoże rozpoznane
16.	18078	„Workiejmy I”	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego (GW.7427.13.2016) z dn. 22.04.2016 r.	4,16	Złoże zagospodarowane
17.	19870	„Workiejmy II/1”	Kruszywa naturalne	Starosta Lidzbarski OŚ.6528.1.2020 Dnia 06.05.2020 r.	1,951	Złoże rozpoznane
18.	19647	„Workiejmy II”	Kruszywa naturalne	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego (GW.7427.42.2019) z dn. 21.10.2019 r.	2,149	Złoże rozpoznane
19.		„Lidzbark Warmiński GT-1”	Wody termalne – cieplice - C	Minister Środowiska DGIKGhg-4731-6/6935/7098/12/MJ z dn. 21.02.2012		Złoże rozpoznane
20.		„Rogóż”	Kruszywa naturalne	Marszałek Wojew. Warm. – Mazurski GW.7427.41.2019 z dn. 21.10.2019	4,7462	Złoże rozpoznane

Złoże Kochanówka II – zasoby piasku ze żwirem jest eksploatowane gospodarczo na potrzeby lokalne. Ponadto w rejonie Runowa wytypowano prognostyczne złoże kruszywa naturalnego oraz 20 rejonów występowania kredy jeziornej (największe w rejonie Łaniewa i wsi Medyny).

Dla potrzeb miejscowej ludności mogą być eksploatowane wyrobiska gminne. Są to żwirownie w miejscowościach: Koniewo, Kochanówka, Jarandowo, Kotowo, Babiak, Workiejmy i Runowo oraz piaskownie – w miejscowościach: Kłębowo, Markajmy, Workiejmy i Glinianki – w miejscowościach: Kłębowo, Stabunity i Workiejmy.

16.3. Zasoby wód podziemnych

Obszar gminy położony jest na Głównym Zbiorniku Wód Podziemnych nr 205 „Subzbiornik Warmia”. Jest to zbiornik pochodzenia trzeciorzędowego (Tr) o łącznej powierzchni 51 000 km², szacunkowych zasobach dyspozycyjnych 60 tys. m³/dobę oraz średniej głębokości ujęć 150-500 m. GZWP nr 205 „Subzbiornik Warmia”, Zbiornik nie posiada opracowanej dokumentacji hydrogeologicznej oraz nie wyznaczono dla niego obszaru ochronnego.

Obszar gminy Lidzbark Warmiński położony jest w regionie, gdzie główne użytkowe piętro wodonośne występuje w utworach czwartorzędowych (plejstocénskich). Cechą charakterystyczną dla czwartorzędowego piętra wodonośnego jest brak rozdzielaających warstw nieprzepuszczalnych oraz częste przewarstwienia utworów spoistych, napinających zwierciadło wód podziemnych. Piętro czwartorzędowe składa się z kilku poziomów wodonośnych, występujących na różnych głębokościach – przeważnie od kilku-, kilkunastu m do ponad 200 m. Na głębokość zalegania poziomów wodonośnych wpływ wywiera ukształtowanie powierzchni terenu. Poziomy wodonośne najgłębiej występują na obszarze wysoczyznowym i równin morenowych, natomiast najpłycej w dolinach rzecznych.

Pierwsze zwierciadło wód podziemnych występuje przeważnie na głębokościach pomiędzy 1 m a 5 m. Najpłycej (<1m) pierwsze zwierciadło wód podziemnych występuje:

- w obrębie dna doliny Symsarny i terenów zmeliorowanych na zachód od rzeki, oraz w rejonie Kierwińskiej Strugi i towarzyszących jej terenów zmeliorowanych;
- w obrębie doliny Młynówki (południowo-zachodnia część terenu) i w obrębie terenów zmeliorowanych (północno-wschodnia część terenu).

Do kategorii wód podziemnych można zaliczyć również wody geotermalne. Wody geotermalne zalegają w osadach mezozoicznych i paleozoicznych. Najwyższe temperatury posiadają wody zalegające najgłębiej w utworach kambru (1,8-1,9 km p.p.t.). Ich temperatura może wynosić do ok. 35-40°C. Są to solanki znacznie zmineralizowane (100 – 200 g/dm³). W obrębie obszaru studium występuje udokumentowane złożo wód termalnych „Lidzbark Warmiński GT-1”²:

- otwór GT - 1 został wykonany przy ulicy Olsztyńskiej w Lidzbarku Warmińskim do głębokości 1035 m;
- ujmowana z otworu GT-1 część warstwy wodonośnej znajduje się na głębokości 828,5-966,38 m p.p.t., warstwę wodonośną w utworach jury dolnej tworzą piaskowce kwarcowe średnio- i gruboziarniste o spoiwie ilastym, słabo i bardzo słabo zwięzłe, jasnoszare;
- zasoby eksploatacyjne ujęcia wód termalnych w Lidzbarku Warmińskim w wysokości 120 m³/h przy depresji 7,7 m i temperaturze na wypływie 20,7°C zostały ustalone dokumentacji hydrogeologicznej i zatwierdzone decyzją Ministra Środowiska 21 lutego 2012 r. (DGiKGhg-4731-6/6935/7089/12/MJ);
- powierzchnia obszaru zasobowego wód termalnych wynosi ok. 71 km² oraz obejmuje zasięgiem całe miasto Lidzbark Warmiński i część gminy wiejskiej Lidzbark Warmiński;
- teren i obszar górniczy (będące równoznaczną powierzchnią i o tym samym zasięgu) znajdują się w granicach miasta Lidzbark Warmiński, powierzchnia to 11,54 km²;
- zasoby przemysłowe złoża wynoszą 8383,12 m³/rok, zasoby operatywne złoża wynoszą 300 m³/rok, straty w zasobach złoża wynoszą 1083,12 m³/rok, zasoby nieprzemysłowe wynoszą 1042816,9 m³/rok;
- racjonalna eksploatacja ujęcia powinna odbywać się w sposób płynny, bez gwałtownych zmian wydajności, użytkownik powinien prowadzić bieżące obserwacje parametrów eksploatacyjnych ujęcia, a w szczególności: temperatury eksploatowanej wody, położenia zwierciadła wody w otworze oraz wydajności poboru, nie rzadziej niż jeden raz w ciągu roku należy wykonywać badania chemizmu wód.

² Na podstawie: Operat Uzdrawiskowy obszaru ochrony uzdrawiskowej gminy Lidzbark Warmiński, 2014, PUPIKZ HOT dr arch. Tomasz Ołdytowski oraz Decyzja Nr 80 Ministra Zdrowia z 10 września 2014 r znak: MZ-OZU-520-1/WS/14.

16.4. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na obszarze gminy nie występują udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla.

16.5. Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

16.5.1. Obiekty lub obszary, dla których w złożu kopaliny filar ochronny

Zgodnie z opracowanymi projektami zagospodarowania złoża, na obszarach górniczych wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny. Filary ochronne wyznacza się w przypadku wystąpienia na terenach górniczych obiektów budowlanych, dróg, elementów linii elektroenergetycznych (np. słupy elektroenergetyczne). Granice filarów ochronnych powinny być określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, projektach zagospodarowania złoża lub stosownych decyzjach koncesyjnych. Zadaniem filara jest zabezpieczenie tychże elementów przed negatywnym skutkiem eksploatacji górniczej. W projektach zagospodarowania złoża w odniesieniu do filarów ochronnych określa się takie elementy jak:

- zachowanie bezpieczeństwa powszechnego;
- wymogi dotyczące ochrony środowiska;
- ochrona złoża i obiektów budowlanych przed zagrożeniem wodnym, pożarami i wybuchami.

Dla eksploatowanych złóż ustanowiono obszar górniczy (OG) i tereny górnicze (TG):

- 1) Kochanówka IV/1,
- 2) Kierz Pole A,
- 3) Kierz Pole B,
- 4) Kierz I,
- 5) Workiejmy,
- 6) Workiejmy I.

Zgodnie z Mapą Geośrodowiskową Polski - arkusz Górowo Iławeckie, na terenie gminy Lidzbark Warmiński (obręb Workujemy działka nr 2/15) znajdują się perspektywiczne i prognozowane obszary występowania złóż piasków i żwirów. Szczegóły lokalizacji na załączniku nr 4.

Jeżeli w wyniku zamierzonej działalności określonej w koncesji przewiduje się istotne skutki dla środowiska, dla terenu górniczego bądź jego fragmentu można sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na podstawie przepisów o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;

W procesie eksploatacji kopalin konieczne jest zachowanie powszechnego bezpieczeństwa, spełnienie wymogów dotyczących ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych, racjonalnej gospodarki złożem, określenie ewentualne filarów ochronnych (na etapie decyzji koncesyjnych) dla obszarów lub obiektów wymagających ich ustanowienia. W obszarze górniczym obowiązuje zakaz zabudowy z dopuszczeniem do realizacji obiektów kubaturowych, urządzeń komunikacyjnych oraz urządzeń pomocniczych bezpośrednio związanych z eksploatacją kopalin. Tereny sąsiednie powinny być zabezpieczone pasami ochronnymi. Przekształcenia trwałe będą częściowo mogły zostać zniwelowane poprzez rekultywację terenu, po zakończeniu eksploatacji złoża. Projekty rekultywacji powinny określać jej kierunek i warunki jej przeprowadzenia.

Działalność obiektów produkcyjnych, usługowych i magazynowych na terenie terenów górniczych należy prowadzić przy zastosowaniu rozwiązań organizacyjnych, technicznych lub technologicznych, ograniczających negatywne oddziaływania tych obiektów na otoczenie, a w szczególności na tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej.

Oddziaływania emitowane do otoczenia w wyniku funkcjonowania ww. obiektów nie mogą powodować naruszenia standardów jakości środowiska w granicach terenów objętych zmianą studium oraz poza tymi granicami, jak również powodować przekroczenia dopuszczalnych stężeń/natężeń czynników uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi.

17. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEN, REHABILITACJI, REKULTY-WACJI LUB REMEDIACJI

W związku z eksploatacją złóż kruszywa naturalnego powstają liczne wyrobiska, hałdy itp. Konieczna staje się rekultywacja terenów poeksploatacyjnych w celu złagodzenia przeobrażeń spowodowanych eksploatacją kopalin. Rekultywacja terenu poeksploatacyjnego powinna być realizowana w oparciu o kierunek i opracowany projekt rekultywacji.

Należy zaznaczyć jednak, że obecny sposób zagospodarowania terenów gminnych nie wpływa znacząco na krajobraz. Nie jest jednak możliwe, a także i społeczno-ekonomicznie uzasadnione, aby grunty na obszarze całej gminy pozostawały w tym samym użytkowaniu. Gmina musi się rozwijać, co wiąże się z rozwojem różnych funkcji i stopniową zmianą przeznaczenia gruntów. Stan obecny jest również wypadkową wielu czynników, działających na przestrzeni wieków. Działanie różnorodnych czynników w różnym stopniu i w różnym czasie wywoływało zmiany w krajobrazie rolniczym, często zmiany głębokie, czy też nieodwracalne.

Na obszarze gminy nie wyznaczono obszarów wymagających remediacji.

18. OBSZARY ZDEGRADOWANE

W obszarze zmiany studium nie wyznacza się obszarów zdegradowanych.

19. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I TERENU OTWARTEGO ORAZ ICH STREF OCHRONNYCH

Na terenie gminy Lidzbark Warmiński znajdują się tereny zamknięte stanowiące kompleksy wojskowe wyznaczone na podstawie decyzji Ministra Obrony Narodowej wydanej zgodnie z art. 4 ust. 2a ustawy z dnia 17 maja 1989 r. - Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2052, z późn. zm.) oraz § 2 pkt 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 1996 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Obrony Narodowej (Dz. U. Nr 94, poz. 426 oraz z 2014 r. poz. 933).

W granicach gminy znajdują się wojskowe tereny zamknięte, do których należą:

- a) tereny zamknięte kompleksu wojskowego utworzone dla obiektu szkoleniowego – strzelnica garnizonowa, w obrębie Pilnik w sąsiedztwie miasta Lidzbarka Warmińskiego,
- b) zewnętrzne strefy ochronne terenu zamkniętego kompleksu wojskowego położonego w obrębie miasta Lidzbarka Warmińskiego oraz obiektu otwartego, w rejonie miejscowości Bobrownik, wynikające z decyzji lokalizacyjnej wydanej przez komisję planowania przy Radzie Ministrów w związku z realizacją inwestycji

w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa, w których zabrania się wznoszenia zabudowy trwałej oraz tymczasowej w tym: obozowisk, kempingów, ośrodków wczasowych.

20. OBSZARY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM, W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE

Zgodnie z przepisami Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obszarem funkcjonalnym jest to „obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju”.

Na obszarze gminy nie wyznaczono obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

21. ZASADY OKREŚLONE W RAMOWYM STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO

Według stanu na 2021 r. nie opracowano ramowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego związku metropolitalnego.

SPIS TABEL

<i>Tabela 1 Formy prawnej ochrony przyrody na terenie gminy Lidzbark Warmiński.....</i>	<i>28</i>
<i>Tabela 2 Wykaz pomników przyrody</i>	<i>29</i>
<i>Tabela 3 Podstawowe dane morfometryczne i wyniki oceny czystości jezior gminy Lidzbark Warmiński</i>	<i>56</i>
<i>Tabela 4. Gmina Lidzbark Warmiński – kruszywa naturalne</i>	<i>65</i>